HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG

Phạm Tuấn Hùng

NGHIÊN CỨU TÍCH HỢP DỮ LIỆU THỐNG KÊ DÂN SỐ, NHÀ Ở VỚI DỮ LIỆU NỀN ĐỊA LÝ CỦA TỈNH CAO BẰNG

ĐỀ ÁN TỐT NGHIỆP THẠC SĨ KỸ THUẬT

(*Theo định hướng ứng dụng*)

HÀ NỘI 2026

HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG

Phạm Tuấn Hùng

NGHIÊN CỨU TÍCH HỢP DỮ LIỆU THỐNG KÊ DÂN SỐ, NHÀ Ở VỚI DỮ LIỆU NỀN ĐỊA LÝ CỦA TỈNH CAO BẰNG

Chuyên ngành: Hệ Thống Thông Tin

Mã số: 8.48.01.04

ĐỀ ÁN TỐT NGHIỆP THẠC SĨ KỸ THUẬT

(*Theo định hướng ứng dụng*)

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

TS. NGUYỄN ĐÌNH HÓA

HÀ NỘI - NĂM 2026

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn tốt nghiệp "Nghiên cứu tích hợp cơ sở dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý của tỉnh Cao Bằng " đầu tiên tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới TS. Nguyễn Đình Hóa đã hướng dẫn và chỉ bảo tôi tận tình trong suốt thời gian làm đề án.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông, các thầy cô, giảng viên trong Học viện đã truyền đạt cho tôi những kiến thức quý báu, kỹ năng cần thiết và tạo điều kiện thuận lợi để tôi có thể hoàn thành chương trình học tập cũng như thực hiện đề án này.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong quá trình nghiên cứu và hoàn thiện, đề án khó tránh khỏi những thiếu sót. Tôi rất mong nhận được sự góp ý của quý thầy cô để đề án được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Hà nội, ngày tháng 07 năm 2026

HỌC VIÊN

Phạm Tuấn Hùng

MỤC LỤC

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT vi
DANH MỤC HÌNH ẢNH vii
DANH MỤC BẢNG BIỂU viii
LỜI MỞ ĐẦU 1
CHƯƠNG 1 : TỔNG QUAN 3
1.1 Giới thiệu 3
1.2 Cơ sở lý thuyết về dữ liệu dân cư 3
1.2.1 Khái niệm dữ liệu dân cư 3
1.2.2 Phân loại dữ liệu dân cư 6
1.2.3 Các vấn đề liên quan đến dữ liệu dân cư 9
1.3 *Công nghệ và công cụ hỗ trợ* 12
1.3.1 Ngôn ngữ lập trình 12
1.3.2 Ngôn ngữ truy vấn 13
1.3.3 Công cụ hỗ trợ 14
CHƯƠNG 2 : TÍCH HỢP CƠ SỞ DỮ LIỆU 17
2.1 Xác định nguồn dữ liệu dân cư 17
2.2 Phân tích và thiết kế kiến trúc hệ thống tích hợp 19
2.2.1 Lựa chọn mô hình tích hợp dữ liệu 19
2.2.2 Thiết kế kiến trúc hệ thống tích hợp 22
2.2.3 Kết nối CSDL qua luồng xử lý (ETL/ELT) 24
2.2.4 Tích hợp CSDL trên server 26
2.2.5 Thiết kế cơ sở dữ liệu tích hợp 33
CHƯƠNG 3 : TRIỂN KHAI VÀ ĐÁNH GIÁ HỆ THỐNG 40
3.1 Môi trường triển khai 40
3.1.1 Phần cứng 40
3.1.2 Phần mềm 41
3.1.3 Môi trường mạng 42
3.2 Triển khai hệ thống 42
3.2.1 Cài đặt và cấu hình 43
3.2.2 Nhập dữ liệu thô vào cơ sở dữ liệu 43
3.2.3 Xử lý dữ liệu thô 43
3.2.4 Xây dựng giao diện và tích hợp API 44

3.2.5 Kiểm thử hệ thống....58
3.3 Đánh giá hệ thống....59
3.3.1 Đánh giá hiệu năng....59
3.3.2 Đánh giá tính chính xác....61
3.3.3 Đánh giá tính bảo mật....62
3.3.4 So sánh với các hệ thống tương tự....63
KẾT LUẬN VÀ HƯỚNG PHÁT TRIỂN....65
TÀI LIỆU THAM KHẢO....67
PHỤ LỤC....69

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Giải thích
Tiếng Việt	
CSDL	Cơ sở dữ liệu
CMND/CCCD	Chứng minh nhân dân / Căn cước công dân
Tiếng Anh	
API	Application Programming Interface (Giao diện lập trình ứng dụng)
JSON	JavaScript Object Notation (Định dạng dữ liệu đối tượng JavaScript)
JWT	JSON Web Token (Mã thông báo Web JSON)
OAuth 2.0	Open Authorization 2.0 (Cấp quyền truy cập mở 2.0)
RESTful	Representational State Transfer (Chuyển trạng thái đại diện)
HTTP	HyperText Transfer Protocol (Giao thức truyền tải siêu văn bản)
URL	Uniform Resource Locator (Vị trí tài nguyên đồng nhất)
XML	eXtensible Markup Language (Ngôn ngữ đánh dấu mở rộng)
CRUD	Create, Read, Update, Delete (Tạo, Đọc, Cập nhật, Xóa)
SQL	Structured Query Language (Ngôn ngữ truy vấn có cấu trúc)
UI	User Interface (Giao diện người dùng)
UX	User Experience (Trải nghiệm người dùng)
DB	Database (Cơ sở dữ liệu)

DANH MỤC HÌNH ẢNH

Hình 2.1: Sơ đồ kiến trúc hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư 23
Hình 2.2: Sơ đồ luồng dữ liệu trong quy trình ETL 24
Hình 3.1: Giao diện bản đồ dân số 51
Hình 3.2: Giao diện tháp dân số 52
Hình 3.3: Giao diện tổng dân số chia theo giới tính 53
Hình 3.4: Giao diện tỷ trọng dân số chia theo 3 nhóm tuổi 54
Hình 3.5: Tỷ số giới tính khi sinh 55
Hình 3.6: Tỷ lệ người đi làm trên 18 tuổi 56
Hình 3.7: Tỷ trọng dân tộc 58

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 2.1: Bảng thông tin Công dân thực tế 34
Bảng 2.2: Bảng thông tin công dân chuẩn hóa 35
Bảng 2.3: Bảng Thông tin sơ yếu lý lịch thực tế 36
Bảng 2.4: Bảng thông tin sơ yếu lý lịch chuẩn hóa 36
Bảng 2.10: Bảng thông tin Giấy khai sinh thực tế 37
Bảng 2.11: Bảng thông tin Giấy khai sinh chuẩn hóa 38
Bảng 2.12: Bảng Dữ liệu Giấy khai tử thực tế 39
Bảng 2.13: Bảng Dữ liệu Giấy khai tử chuẩn hóa 39

LỜI MỞ ĐẦU

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, dữ liệu đã trở thành một nguồn tài nguyên quý giá, đóng vai trò then chốt trong việc hoạch định chính sách, quản lý xã hội và phát triển kinh tế - xã hội của mỗi quốc gia. Dữ liệu dân cư, với quy mô lớn và tính đa dạng cao, chứa đựng những thông tin quan trọng về đặc điểm, tình trạng và xu hướng phát triển của dân số, là nền tảng cho việc xây dựng các chiến lược phát triển bền vững.

Tuy nhiên, thực tế quản lý và khai thác dữ liệu dân cư ở Việt Nam vẫn còn gặp nhiều khó khăn và thách thức. Dữ liệu dân cư thường phân tán ở nhiều nguồn khác nhau, thuộc nhiều cơ quan quản lý khác nhau, với các định dạng và tiêu chuẩn không thống nhất, gây khó khăn cho việc tích hợp, chia sẻ và khai thác hiệu quả. Tình trạng dữ liệu trùng lặp, mâu thuẫn, thiếu chính xác và cập nhật chậm còn diễn ra ở nhiều nơi, gây ảnh hưởng đến hiệu quả quản lý và ra quyết định.

Mặc dù vậy, những năm gần đây, Việt Nam đã đạt được những thành tựu đáng kể trong việc ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý dân cư. Hệ thống thông tin quản lý dân cư quốc gia đang được xây dựng và hoàn thiện, với mục tiêu tập trung hóa dữ liệu dân cư, cung cấp các dịch vụ công trực tuyến và hỗ trợ công tác quản lý, điều hành của các cấp chính quyền. Một số hệ thống thông tin dân cư tiêu biểu có thể kể đến như: Hệ thống thông tin đăng ký dân cư, Hệ thống thông tin căn cước công dân, Hệ thống thông tin bảo hiểm xã hội...

Trên thế giới, nhiều quốc gia đã xây dựng thành công hệ thống thông tin dân cư quốc gia hiện đại, góp phần nâng cao hiệu quả quản lý xã hội và phát triển kinh tế. Ví dụ, hệ thống "e-Estonia" của Estonia cho phép công dân thực hiện hầu hết các giao dịch hành chính trực tuyến, hệ thống "My Number" của Nhật Bản cung cấp một mã số định danh duy nhất cho mỗi công dân, giúp đơn giản hóa các thủ tục hành chính.

Nhận thức được tầm quan trọng của việc xây dựng hệ thống thông tin dân cư quốc gia hiện đại, Đề án Nghiên cứu tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý của tỉnh Cao Bằng được thực hiện với mục tiêu:

- Nghiên cứu cơ sở lý thuyết về dữ liệu dân cư, cơ sở dữ liệu và các phương pháp tích hợp dữ liệu.
- Phân tích, thiết kế và triển khai một hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư từ các nguồn khác nhau, đảm bảo tính hiệu quả, chính xác và bảo mật. Cụ thể, hệ thống sẽ có các tính năng:
    - Thu thập dữ liệu từ các cơ sở dữ liệu dân cư hiện có (hộ tịch, căn cước công dân, bảo hiểm...).
    - Xử lý, làm sạch và chuẩn hóa dữ liệu.
    - Tích hợp dữ liệu vào một cơ sở dữ liệu trung tâm.
    - Cung cấp API cho các ứng dụng khác truy cập và sử dụng dữ liệu.
    - Đảm bảo an toàn thông tin và bảo vệ dữ liệu cá nhân.
- Đánh giá hiệu quả của hệ thống thông qua các chỉ số về hiệu năng (thời gian import, thời gian truy vấn), tính chính xác (so sánh với dữ liệu gốc) và bảo mật (khả năng chống tấn công, kiểm tra lỗ hổng bảo mật).

Đề án được cấu trúc thành 3 chương:

- Chương 1: Trình bày cơ sở lý thuyết về dữ liệu dân cư, cơ sở dữ liệu và các công nghệ liên quan.
- Chương 2: Phân tích và thiết kế hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư, bao gồm xác định nguồn dữ liệu, thiết kế kiến trúc hệ thống và triển khai quy trình tích hợp.
- Chương 3: Triển khai và đánh giá hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư trên môi trường thực tế.

Đề án hy vọng sẽ đóng góp một phần vào việc xây dựng hệ thống thông tin dân cư quốc gia hiện đại, phục vụ hiệu quả cho công tác quản lý và phát triển đất nước.

CHƯƠNG 1 : TỔNG QUAN

1.1 Giới thiệu

Trong thời đại số hóa hiện nay, dữ liệu đã trở thành một tài sản vô cùng quý giá đối với mọi quốc gia [1]. Đặc biệt, dữ liệu dân cư với khối lượng khổng lồ và chứa đựng thông tin đa dạng về các cá nhân, hộ gia đình, cộng đồng, đóng vai trò then chốt trong việc hoạch định chính sách, quản lý xã hội và phát triển kinh tế - xã hội [2]. Việc khai thác hiệu quả nguồn dữ liệu này sẽ giúp các cơ quan quản lý nhà nước nắm bắt được bức tranh toàn cảnh về dân cư, từ đó đưa ra những quyết định chính xác, kịp thời và phù hợp với tình hình thực tế [3].

Tuy nhiên, thực tế hiện nay cho thấy dữ liệu dân cư thường phân tán ở nhiều nguồn khác nhau, thuộc nhiều cơ quan quản lý khác nhau, với các định dạng và tiêu chuẩn không thống nhất [4]. Điều này gây ra nhiều khó khăn trong việc thu thập, xử lý, phân tích và chia sẻ dữ liệu, dẫn đến sự thiếu hiệu quả trong việc sử dụng thông tin dân cư phục vụ cho các mục tiêu phát triển.

Xuất phát từ thực trạng đó, việc nghiên cứu và xây dựng một hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư quốc gia là một yêu cầu cấp thiết. Hệ thống này sẽ giúp tập trung dữ liệu từ nhiều nguồn khác nhau, loại bỏ sự trùng lặp và mâu thuẫn, đồng thời cung cấp một cái nhìn tổng quan và nhất quán về dân cư [5].

1.2 Cơ sở lý thuyết về dữ liệu dân cư

1.2.1 Khái niệm dữ liệu dân cư

Dữ liệu dân cư là tập hợp các thông tin, số liệu, đặc điểm về dân số trong một khu vực địa lý nhất định, tại một thời điểm hoặc khoảng thời gian cụ thể [6]. Dữ liệu này phản ánh các đặc trưng về nhân khẩu học, kinh tế - xã hội, văn hóa, giáo dục, sức khỏe... của người dân.

1.2.1.1 Nguồn gốc của dữ liệu dân cư

Dữ liệu dân cư được thu thập từ nhiều nguồn khác nhau, mỗi nguồn có đặc điểm và mức độ tin cậy khác nhau.

Điều tra dân số: Là nguồn dữ liệu quan trọng nhất, cung cấp thông tin chi tiết và toàn diện về dân số. Điều tra dân số được thực hiện định kỳ bởi cơ quan thống kê quốc gia, ví dụ như Tổng điều tra dân số và nhà ở của Việt Nam được thực hiện 10 năm một lần.

Đăng ký hộ tịch: Cung cấp thông tin về các sự kiện quan trọng trong đời sống của người dân, như khai sinh, kết hôn, ly hôn, tử vong... Dữ liệu hộ tịch được thu thập và quản lý bởi cơ quan tư pháp.

Cơ sở dữ liệu hành chính: Được xây dựng và quản lý bởi các cơ quan hành chính nhà nước, ví dụ như cơ sở dữ liệu về căn cước công dân, bảo hiểm xã hội, giáo dục, y tế...

Các nguồn dữ liệu khác: Dữ liệu dân cư còn có thể được thu thập từ các nguồn khác như điều tra mẫu, khảo sát xã hội học, dữ liệu từ các mạng xã hội...

1.2.1.2 Định nghĩa chi tiết

Dữ liệu dân cư bao gồm toàn bộ các thông tin, số liệu, đặc điểm thuộc về dân số trong một khu vực địa lý xác định, tại một thời điểm hoặc khoảng thời gian cụ thể [7].

Đối tượng: Dữ liệu dân cư không chỉ đơn thuần là thông tin về cá nhân, mà còn bao gồm thông tin về các hộ gia đình và cộng đồng. Ví dụ, dữ liệu về quy mô hộ gia đình, số lượng thành viên, thu nhập bình quân của hộ gia đình, tỷ lệ hộ nghèo trong một cộng đồng... đều là những thông tin quan trọng thuộc dữ liệu dân cư. Điều này cho phép chúng ta có cái nhìn đa chiều, bao quát về cấu trúc dân số và các mối quan hệ xã hội.

Phạm vi: Dữ liệu dân cư không chỉ giới hạn ở các thông tin nhân khẩu học cơ bản (họ tên, tuổi, giới tính...), mà còn mở rộng ra các lĩnh vực kinh tế - xã hội, văn hóa, giáo dục, sức khỏe.

Ví dụ, dữ liệu về thu nhập, trình độ học vấn, tình trạng việc làm, sức khỏe, thói quen sinh hoạt, mức độ tiếp cận các dịch vụ công... đều thuộc phạm vi của dữ liệu dân cư.

Mối quan hệ với các loại dữ liệu khác: Dữ liệu dân cư có mối liên hệ mật thiết với các loại dữ liệu khác, tạo thành một hệ thống thông tin tổng thể phục vụ cho công tác quản lý và ra quyết định.

- Dữ liệu đất đai: Thông tin về nơi cư trú, quyền sử dụng đất... giúp xác định rõ ràng mối quan hệ giữa người dân và tài sản.
- Dữ liệu kinh tế: Thông tin về thu nhập, chi tiêu, hoạt động sản xuất kinh doanh... phản ánh mức sống và sự phát triển kinh tế của người dân.
- Dữ liệu y tế: Thông tin về sức khỏe, bệnh tật, dịch vụ y tế... giúp đánh giá tình hình sức khỏe cộng đồng và hiệu quả của các chính sách y tế.
- Việc kết hợp dữ liệu dân cư với các loại dữ liệu này sẽ tạo ra một bức tranh toàn diện và sâu sắc hơn về đời sống xã hội, phục vụ cho việc phân tích, dự báo và hoạch định chính sách.

1.2.1.3 Phân tích các đặc điểm của dữ liệu dân cư

Tính đa dạng: Dữ liệu dân cư bao gồm rất nhiều loại thông tin [8], có thể phân loại thành:

- Thông tin định danh cá nhân: Họ tên, ngày sinh, giới tính, số CMND/CCCD, dân tộc, tôn giáo...
- Thông tin hộ tịch: Quan hệ gia đình, tình trạng hôn nhân, số lượng con cái...
- Thông tin cư trú: Địa chỉ thường trú, tạm trú, thời gian cư trú...

Sự đa dạng này đặt ra thách thức cho việc thu thập, lưu trữ, xử lý và phân tích dữ liệu dân cư. Cần có các hệ thống cơ sở dữ liệu linh hoạt, có khả năng lưu trữ và quản lý nhiều loại dữ liệu khác nhau.Việc cập nhật dữ liệu dân cư thường xuyên là rất quan trọng để đảm bảo tính chính xác và kịp thời. Các hệ thống thông tin dân cư cần có cơ chế cập nhật dữ liệu tự động và liên tục.

Quy mô lớn:

- Dữ liệu dân cư thường có quy mô rất lớn, đặc biệt là ở các quốc gia đông dân như Việt Nam.
- Ví dụ, Việt Nam hiện có khoảng 100 triệu dân, mỗi người dân lại có rất nhiều thông tin khác nhau, tạo ra một khối lượng dữ liệu khổng lồ.

Điều này đòi hỏi phải có hệ thống cơ sở dữ liệu và công nghệ xử lý dữ liệu mạnh mẽ, có khả năng lưu trữ và xử lý dữ liệu lớn (Big Data) để quản lý hiệu quả.

Tính phân tán:

- Dữ liệu dân cư hiện nay thường phân tán ở nhiều nguồn khác nhau, thuộc nhiều cơ quan quản lý khác nhau.
- Ví dụ, dữ liệu về hộ tịch do Bộ Công an quản lý, dữ liệu về y tế do Bộ Y tế quản lý, dữ liệu về giáo dục do Bộ Giáo dục quản lý...

Tính phân tán này gây khó khăn cho việc tích hợp dữ liệu, tạo ra sự trùng lặp, mâu thuẫn và thiếu nhất quán. Ví dụ, thông tin về địa chỉ của một người dân có thể khác nhau giữa cơ sở dữ liệu của công an và cơ sở dữ liệu của bệnh viện.

1.2.2 Phân loại dữ liệu dân cư

Dữ liệu dân cư có thể được phân loại theo nhiều tiêu chí khác nhau, mỗi tiêu chí lại cung cấp một góc nhìn riêng về đặc điểm và tính chất của dữ liệu. Việc phân loại dữ liệu dân cư giúp chúng ta tổ chức, quản lý và khai thác dữ liệu một cách hiệu quả hơn.

Các tiêu chí phân loại:

Ngoài các tiêu chí đã được đề cập (theo nguồn gốc, theo tính chất, theo mục đích sử dụng), chúng ta có thể bổ sung thêm một số tiêu chí phân loại khác:

Theo phạm vi địa lý:

- Dữ liệu cấp quốc gia: Bao quát toàn bộ dân số trong phạm vi cả nước. Ví dụ, tổng số dân, tỷ lệ tăng dân số tự nhiên, tỷ lệ nam/nữ...
- Dữ liệu cấp tỉnh: Bao quát dân số trong phạm vi một tỉnh/thành phố. Ví dụ, số dân của tỉnh A, mật độ dân số của tỉnh B...
- Dữ liệu cấp huyện: Bao quát dân số trong phạm vi một huyện. Ví dụ, số hộ nghèo của huyện C, tỷ lệ trẻ em đến trường của huyện D...
- Dữ liệu cấp xã: Bao quát dân số trong phạm vi một xã/phường. Ví dụ, cơ cấu dân số theo độ tuổi của xã E, số người tham gia bảo hiểm y tế của xã F...
- Việc phân loại theo phạm vi địa lý giúp chúng ta có cái nhìn chi tiết về tình hình dân cư ở từng địa phương, từ đó đưa ra các chính sách phù hợp với từng vùng miền.

Theo độ tuổi:

- Dữ liệu về trẻ em: Bao gồm các thông tin về trẻ em dưới 18 tuổi, như số lượng trẻ em, tỷ lệ trẻ em suy dinh dưỡng, tỷ lệ trẻ em đến trường...
- Dữ liệu về người trưởng thành: Bao gồm các thông tin về người dân trong độ tuổi lao động (từ 18 đến 60 tuổi), như tỷ lệ lao động có việc làm, thu nhập bình quân...
- Dữ liệu về người cao tuổi: Bao gồm các thông tin về người dân từ 60 tuổi trở lên, như tỷ lệ người cao tuổi được hưởng trợ cấp xã hội, tình hình sức khỏe người cao tuổi...

- Việc phân loại theo độ tuổi giúp chúng ta nắm bắt được cơ cấu dân số, dự báo các xu hướng biến động dân số và đưa ra các chính sách phù hợp với từng nhóm tuổi.

Theo nhóm dân tộc:

- Dữ liệu về các dân tộc thiểu số: Bao gồm các thông tin về các dân tộc thiểu số, như số lượng, phân bố địa lý, phong tục tập quán, tình hình kinh tế - xã hội...
- Việc phân loại này giúp chúng ta có cái nhìn sâu sắc hơn về đặc điểm văn hóa, kinh tế - xã hội của các dân tộc thiểu số, từ đó xây dựng các chính sách hỗ trợ phát triển phù hợp.

Phân tích ưu, nhược điểm của từng loại dữ liệu:

Dữ liệu sơ cấp:

- Ưu điểm: Độ chính xác cao, thu thập được các thông tin chi tiết và cụ thể theo yêu cầu nghiên cứu.
- Nhược điểm: Tốn kém chi phí thu thập, thời gian thu thập lâu, đòi hỏi kỹ thuật và nhân lực.

Dữ liệu thứ cấp:

- Ưu điểm: Dễ thu thập, chi phí thấp, có sẵn từ nhiều nguồn khác nhau.
- Nhược điểm: Có thể không đầy đủ, không chính xác, không phù hợp với mục đích nghiên cứu.

Dữ liệu cấp quốc gia:

- Ưu điểm: Cung cấp cái nhìn tổng quan về tình hình dân cư cả nước.
- Nhược điểm: Khó đi sâu vào chi tiết ở từng địa phương.

Dữ liệu cấp địa phương (tỉnh, huyện, xã):

- Ưu điểm: Cung cấp thông tin chi tiết về tình hình dân cư ở từng địa phương.
- Nhược điểm: Khó khăn trong việc tổng hợp và so sánh dữ liệu giữa các địa phương.

Việc phân loại dữ liệu dân cư theo nhiều tiêu chí khác nhau là rất cần thiết để có cái nhìn đa chiều và toàn diện về dân số. Tùy thuộc vào mục đích nghiên cứu và yêu cầu cụ thể, chúng ta có thể lựa chọn các tiêu chí phân loại phù hợp.

1.2.3 Các vấn đề liên quan đến dữ liệu dân cư

Trong quá trình thu thập, lưu trữ, xử lý và sử dụng dữ liệu dân cư, chúng ta cần đặc biệt quan tâm đến hai vấn đề quan trọng: chất lượng dữ liệu và an toàn dữ liệu.

1.2.3.1 Chất lượng dữ liệu

Chất lượng dữ liệu ảnh hưởng trực tiếp đến tính chính xác, tin cậy và giá trị của thông tin dân cư. Dữ liệu kém chất lượng có thể dẫn đến những phân tích sai lầm, quyết định không hiệu quả và gây lãng phí tài nguyên.

Nguyên nhân gây ra lỗi dữ liệu:

- Nhập liệu sai: Do lỗi con người trong quá trình nhập liệu thủ công, hoặc do sử dụng các công cụ nhập liệu không phù hợp.
- Dữ liệu bị trùng lặp: Cùng một người dân có thể có nhiều bản ghi khác nhau trong các cơ sở dữ liệu khác nhau.
- Dữ liệu không nhất quán giữa các nguồn: Thông tin về cùng một người dân có thể khác nhau giữa các cơ sở dữ liệu. Ví dụ, địa chỉ thường trú của một người có thể khác nhau giữa cơ sở dữ liệu của công an và cơ sở dữ liệu của bệnh viện.
- Dữ liệu bị thiếu: Một số thông tin quan trọng có thể bị thiếu trong cơ sở dữ liệu.

- Dữ liệu không hợp lệ: Dữ liệu không tuân theo các quy tắc, định dạng hoặc ràng buộc đã được xác định. Ví dụ, số điện thoại không đúng định dạng, ngày sinh không hợp lệ...
- Dữ liệu lỗi thời: Dữ liệu không được cập nhật thường xuyên, không phản ánh đúng tình hình thực tế.

Ảnh hưởng của dữ liệu kém chất lượng:

- Gây khó khăn cho việc phân tích: Dữ liệu không chính xác hoặc không đầy đủ sẽ dẫn đến những kết quả phân tích sai lệch, không phản ánh đúng thực tế.
- Ra quyết định sai lầm: Các quyết định dựa trên dữ liệu kém chất lượng có thể dẫn đến những hậu quả nghiêm trọng, gây lãng phí tài nguyên, ảnh hưởng đến hiệu quả của các chính sách.
- Lãng phí tài nguyên: Việc xử lý và làm sạch dữ liệu kém chất lượng tốn kém thời gian và chi phí.
- Giảm uy tín của hệ thống thông tin: Dữ liệu không chính xác sẽ làm giảm sự tin tưởng của người dùng vào hệ thống thông tin.

Các giải pháp nâng cao chất lượng dữ liệu:

- Kiểm tra dữ liệu: Thực hiện các kiểm tra tự động và thủ công để phát hiện các lỗi dữ liệu.
- Làm sạch dữ liệu: Loại bỏ hoặc sửa chữa các lỗi dữ liệu, xử lý dữ liệu trùng lặp, bổ sung dữ liệu bị thiếu.
- Chuẩn hóa dữ liệu: Chuyển đổi dữ liệu về một định dạng chung, đảm bảo tính nhất quán giữa các nguồn dữ liệu.
- Xác thực dữ liệu: Kiểm tra tính hợp lệ của dữ liệu, đảm bảo dữ liệu tuân theo các quy tắc và ràng buộc.

- Cập nhật dữ liệu: Cập nhật dữ liệu thường xuyên để đảm bảo tính kịp thời.
- Sử dụng các công cụ hỗ trợ: Áp dụng các công cụ phần mềm chuyên dụng để hỗ trợ quá trình kiểm tra, làm sạch và chuẩn hóa dữ liệu.

1.2.3.2 An toàn dữ liệu

An toàn dữ liệu là vấn đề quan trọng hàng đầu trong quản lý dữ liệu dân cư. Dữ liệu dân cư chứa đựng nhiều thông tin cá nhân nhạy cảm, cần được bảo vệ khỏi các truy cập trái phép, tấn công mạng và mất mát dữ liệu.

Các mối đe dọa đối với an toàn dữ liệu:

- Truy cập trái phép: Người dùng không có quyền truy cập có thể xem, sửa đổi hoặc xóa dữ liệu.
- Tấn công mạng: Hacker có thể tấn công hệ thống để đánh cắp dữ liệu, phá hoại dữ liệu hoặc làm tê liệt hệ thống.
- Mất mát dữ liệu: Do lỗi phần cứng, lỗi phần mềm, thiên tai hoặc sự cố bất ngờ.
- Lạm dụng dữ liệu: Dữ liệu cá nhân có thể bị sử dụng cho các mục đích bất hợp pháp, như lừa đảo, tống tiền...

Các biện pháp bảo vệ an toàn dữ liệu:

- Mã hóa dữ liệu: Chuyển đổi dữ liệu sang dạng mã hóa để ngăn chặn truy cập trái phép.
- Kiểm soát truy cập: Phân quyền truy cập cho người dùng, chỉ cho phép người dùng có thẩm quyền truy cập vào dữ liệu cần thiết.
- Sao lưu dữ liệu: Sao lưu dữ liệu định kỳ để phòng tránh mất mát dữ liệu.
- Sử dụng tường lửa: Ngăn chặn các truy cập trái phép từ mạng bên ngoài.

- Phát hiện và ngăn chặn xâm nhập: Sử dụng các hệ thống phát hiện và ngăn chặn xâm nhập để bảo vệ hệ thống khỏi các cuộc tấn công mạng.
- Nâng cao nhận thức về an toàn thông tin: Đào tạo người dùng về các biện pháp bảo vệ an toàn dữ liệu, như không chia sẻ mật khẩu, không truy cập vào các liên kết đáng ngờ...

Các quy định pháp luật về bảo vệ dữ liệu cá nhân:

- Luật An ninh mạng: Quy định về bảo vệ an toàn thông tin mạng, ngăn chặn các hành vi tấn công mạng, truy cập trái phép...
- Luật Bảo vệ bí mật nhà nước: Quy định về bảo vệ thông tin bí mật nhà nước, trong đó có dữ liệu dân cư thuộc danh mục bí mật nhà nước.
- Nghị định 13/2023/NĐ-CP: Quy định chi tiết thi hành Luật An ninh mạng về bảo vệ dữ liệu cá nhân.

Việc đảm bảo chất lượng và an toàn dữ liệu là yếu tố then chốt để xây dựng hệ thống thông tin dân cư quốc gia hiệu quả và bền vững. Cần phải áp dụng đồng bộ các giải pháp kỹ thuật, quản lý và pháp lý để ngăn chặn các rủi ro, bảo vệ dữ liệu dân cư và đảm bảo quyền lợi của người dân.

1.3 Công nghệ và công cụ hỗ trợ

1.3.1 Ngôn ngữ lập trình

1.3.1.1 Java

Java là một ngôn ngữ lập trình hướng đối tượng, đa nền tảng, mạnh mẽ và được sử dụng rộng rãi trong phát triển ứng dụng doanh nghiệp. Trong đề tài này, bạn sử dụng Java để thực hiện xử lý logic, điều này cho thấy sự lựa chọn phù hợp với yêu cầu về hiệu năng và khả năng bảo trì của hệ thống.

Đặc điểm:

- Hướng đối tượng: Cho phép tổ chức mã nguồn một cách hiệu quả, tăng khả năng tái sử dụng và bảo trì.
- Đa nền tảng: Mã Java có thể chạy trên nhiều hệ điều hành khác nhau mà không cần sửa đổi.
- Mạnh mẽ: Cung cấp các tính năng mạnh mẽ để xử lý lỗi và đảm bảo an toàn.
- Hiệu năng cao: Mã Java được biên dịch thành bytecode, có thể chạy nhanh trên máy ảo Java (JVM).

Ứng dụng trong xử lý logic:

- Java có thể được sử dụng để xây dựng các lớp và phương thức để xử lý dữ liệu dân cư, thực hiện các tính toán, kiểm tra điều kiện, và đưa ra quyết định dựa trên logic nghiệp vụ.
- Ví dụ, bạn có thể sử dụng Java để xây dựng các hàm kiểm tra tính hợp lệ của dữ liệu, chuẩn hóa dữ liệu, hoặc phân tích dữ liệu theo các tiêu chí khác nhau.

1.3.2 Ngôn ngữ truy vấn

1.3.2.1 SQL

SQL (Structured Query Language) là ngôn ngữ truy vấn được sử dụng để thao tác với dữ liệu trong các hệ quản trị cơ sở dữ liệu quan hệ.

Giới thiệu về SQL:

- DDL (Data Definition Language): Ngôn ngữ định nghĩa dữ liệu, dùng để tạo, sửa đổi và xóa các đối tượng trong CSDL, như bảng, view, index...
- DML (Data Manipulation Language): Ngôn ngữ thao tác dữ liệu, dùng để thêm, sửa, xóa và truy vấn dữ liệu trong bảng.

- DCL (Data Control Language): Ngôn ngữ kiểm soát dữ liệu, dùng để quản lý quyền truy cập và bảo mật dữ liệu.

1.3.3 Công cụ hỗ trợ

1.3.3.1 Công cụ ETL (Extract, Transform, Load)

ETL là quá trình trích xuất dữ liệu từ các nguồn khác nhau, chuyển đổi dữ liệu sang định dạng phù hợp và nạp dữ liệu vào CSDL đích. Các công cụ ETL giúp tự động hóa quá trình này, giảm thiểu lỗi và tăng hiệu quả.

Giới thiệu về các công cụ ETL phổ biến:

- Apache Kafka: Nền tảng xử lý luồng dữ liệu thời gian thực, có khả năng mở rộng cao.
- Apache NiFi: Công cụ mã nguồn mở để tự động hóa luồng dữ liệu giữa các hệ thống.

Phân tích vai trò của ETL trong việc tích hợp dữ liệu dân cư:

- ETL đóng vai trò quan trọng trong việc tích hợp dữ liệu dân cư từ các nguồn khác nhau, đảm bảo tính nhất quán và chính xác của dữ liệu.

1.3.3.2 Công cụ trực quan hóa dữ liệu

Công cụ trực quan hóa dữ liệu giúp hiển thị dữ liệu dưới dạng biểu đồ, bản đồ và các hình ảnh trực quan khác, giúp người dùng dễ dàng hiểu và phân tích dữ liệu.

Giới thiệu về các công cụ trực quan hóa dữ liệu:

- Tableau: Nền tảng trực quan hóa dữ liệu thương mại, cung cấp nhiều loại biểu đồ và bản đồ.
- Power BI: Công cụ trực quan hóa dữ liệu của Microsoft, tích hợp tốt với các sản phẩm khác của Microsoft.

Phân tích cách sử dụng các công cụ này để hiển thị dữ liệu dân cư:

- Các công cụ này có thể được sử dụng để hiển thị dữ liệu dân cư dưới dạng biểu đồ (biểu đồ cột, biểu đồ tròn, biểu đồ đường...), bản đồ (bản đồ nhiệt, bản đồ choropleth...), giúp người dùng dễ dàng nhận biết các xu hướng, mẫu hình và sự khác biệt trong dữ liệu dân cư.

1.3.3.3 Công cụ phân tích dữ liệu

Công cụ phân tích dữ liệu cung cấp các phương pháp và thuật toán để phân tích dữ liệu, khám phá các mẫu hình, kiểm định giả thuyết và đưa ra dự đoán.

Giới thiệu về các công cụ phân tích dữ liệu:

- SPSS: Phần mềm thương mại phổ biến cho phân tích thống kê.
- R: Ngôn ngữ lập trình mã nguồn mở và môi trường phần mềm cho tính toán thống kê và đồ họa.
- SAS: Phần mềm thương mại mạnh mẽ cho phân tích dữ liệu và kinh doanh thông minh.

Phân tích cách sử dụng các công cụ này để phân tích dữ liệu dân cư:

- Các công cụ này có thể được sử dụng để phân tích dữ liệu dân cư, ví dụ như phân tích xu hướng dân số, dự báo dân số, phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến tỷ lệ sinh, tử, di cư...

Việc lựa chọn công nghệ và công cụ hỗ trợ phù hợp là rất quan trọng để thực hiện đề tài Nghiên cứu tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý của tỉnh Cao Bằng một cách hiệu quả. Bằng cách kết hợp Python, SQL, Java và các công cụ ETL, trực quan hóa và phân tích dữ liệu, chúng ta có thể xây dựng một hệ thống thông tin dân cư quốc gia hiện đại, đáp ứng nhu cầu quản lý và phát triển đất nước.

Kết luận:

Chương này đã trình bày cơ sở lý thuyết về dữ liệu dân cư, bao gồm các khái niệm, phân loại và đặc điểm chính của dữ liệu. Ngoài ra, các thách thức về chất lượng và an toàn dữ liệu cũng được phân tích sâu sắc, làm nổi bật tầm quan trọng của việc xây dựng một hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư hiện đại. Bên cạnh đó, chương này giới thiệu các công nghệ và công cụ hỗ trợ quá trình thu thập, xử lý và quản lý dữ liệu dân cư, đặt nền tảng lý thuyết cho việc phân tích hệ thống tích hợp.

Trong chương tiếp theo, chúng ta sẽ đi sâu vào phân tích và thiết kế hệ thống tích hợp dữ liệu, bao gồm các bước xác định nguồn dữ liệu, lựa chọn mô hình tích hợp phù hợp và thiết kế kiến trúc hệ thống.

CHƯƠNG 2 : TÍCH HỢP CƠ SỞ DỮ LIỆU

Tích hợp dữ liệu là quá trình kết hợp dữ liệu từ nhiều nguồn khác nhau để tạo ra một cái nhìn thống nhất và đầy đủ về dữ liệu [9]. Mục tiêu của tích hợp dữ liệu là cung cấp cho người dùng một cách truy cập dữ liệu đơn giản và hiệu quả, bất kể dữ liệu được lưu trữ ở đâu hoặc ở định dạng nào. Trong bối cảnh dữ liệu dân cư phân tán ở nhiều hệ thống khác nhau, tích hợp dữ liệu đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng hệ thống thông tin dân cư quốc gia [10].

2.1 Xác định nguồn dữ liệu dân cư

Việc xác định nguồn dữ liệu dân cư là bước đầu tiên và quan trọng trong quá trình tích hợp dữ liệu. Để đảm bảo tính toàn vẹn và chính xác của hệ thống, cần phải xác định rõ ràng các nguồn dữ liệu hiện có, phân tích chi tiết cấu trúc, định dạng và chất lượng của từng nguồn dữ liệu [16].

Các cơ sở dữ liệu dân cư hiện có:

Hiện nay, dữ liệu dân cư được lưu trữ ở nhiều cơ sở dữ liệu khác nhau [11], thuộc nhiều cơ quan quản lý khác nhau. Một số cơ sở dữ liệu dân cư điển hình bao gồm:

CSDL hộ tịch: Do Bộ Tư pháp quản lý, chứa thông tin về đăng ký khai sinh, kết hôn, ly hôn, tử vong...

- Cấu trúc: Thông tin cá nhân (họ tên, ngày sinh, giới tính...), thông tin về sự kiện hộ tịch (ngày đăng ký, nơi đăng ký...).
- Định dạng: Thường được lưu trữ dưới dạng cơ sở dữ liệu quan hệ.
- Chất lượng: Thường có chất lượng cao do được quản lý chặt chẽ.

CSDL căn cước công dân: Do Bộ Công an quản lý, chứa thông tin về công dân được cấp căn cước công dân.

- Cấu trúc: Thông tin cá nhân (họ tên, ngày sinh, giới tính, ảnh chân dung, dấu vân tay...), thông tin về căn cước công dân (số căn cước, ngày cấp, nơi cấp...).
- Định dạng: Thường được lưu trữ dưới dạng cơ sở dữ liệu quan hệ, có thể có thêm các thành phần dữ liệu sinh trắc học.
- Chất lượng: Có chất lượng cao do được cập nhật thường xuyên và sử dụng công nghệ nhận dạng tự động.

CSDL cư trú: Do công an các địa phương quản lý, chứa thông tin về cư trú của người dân.

- Cấu trúc: Thông tin cá nhân (họ tên, ngày sinh, giới tính...), thông tin về nơi cư trú (địa chỉ thường trú, địa chỉ tạm trú...).
- Định dạng: Thường được lưu trữ dưới dạng cơ sở dữ liệu quan hệ.
- Chất lượng: Có thể có sự khác biệt về chất lượng giữa các địa phương.

Mô tả chi tiết từng nguồn dữ liệu:

Đối với mỗi nguồn dữ liệu, cần phải phân tích chi tiết các yếu tố sau:

- Cấu trúc: Xác định các thực thể, thuộc tính và mối quan hệ giữa các thực thể.
- Định dạng: Xác định định dạng dữ liệu (cơ sở dữ liệu quan hệ, tệp tin văn bản, tệp tin XML...).
- Chất lượng: Đánh giá chất lượng dữ liệu dựa trên các tiêu chí như tính chính xác, tính đầy đủ, tính nhất quán, tính kịp thời...

Ví dụ về mô tả chi tiết CSDL hộ tịch:

- Cấu trúc: CSDL hộ tịch có thể được mô hình hóa bằng các thực thể như "Công dân", "Khai sinh", "Kết hôn", "Ly hôn", "Tử vong". Mỗi thực thể có các thuộc

tính tương ứng, ví dụ thực thể "Công dân" có các thuộc tính "Số CMND/CCCD", "Họ tên", "Ngày sinh", "Giới tính"...

- Định dạng: Dữ liệu hộ tịch thường được lưu trữ trong cơ sở dữ liệu quan hệ, sử dụng hệ quản trị cơ sở dữ liệu như MySQL, PostgreSQL, Oracle...
- Chất lượng: Dữ liệu hộ tịch thường có chất lượng cao do được quản lý chặt chẽ bởi Bộ Tư pháp. Tuy nhiên, vẫn có thể có một số vấn đề về dữ liệu như lỗi chính tả, dữ liệu trùng lặp (do nhập liệu nhiều lần), hoặc dữ liệu không nhất quán giữa các địa phương.

Việc xác định và phân tích chi tiết các nguồn dữ liệu dân cư là bước quan trọng để đảm bảo tính bảo mật của dự án tích hợp dữ liệu [17]. Cần phải có cái nhìn tổng quan về các nguồn dữ liệu hiện có, đánh giá chất lượng và phân tích cấu trúc của từng nguồn dữ liệu để lựa chọn phương án tích hợp phù hợp.

2.2 Phân tích và thiết kế kiến trúc hệ thống tích hợp

Thiết kế kiến trúc hệ thống là một trong những bước quan trọng nhất trong quá trình xây dựng hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư quốc gia. Giai đoạn này quyết định đến hiệu quả, khả năng mở rộng, bảo mật và tính ổn định của toàn bộ hệ thống. Dưới đây là phân tích chi tiết về các khía cạnh quan trọng trong thiết kế kiến trúc:

2.2.1 Lựa chọn mô hình tích hợp dữ liệu

Việc lựa chọn mô hình tích hợp dữ liệu phù hợp là yếu tố then chốt ảnh hưởng đến hiệu năng và khả năng đáp ứng yêu cầu của hệ thống. Có nhiều mô hình tích hợp dữ liệu khác nhau, mỗi mô hình có những ưu điểm và nhược điểm riêng.

2.2.1.1 Các mô hình tích hợp dữ liệu phổ biến

Tích hợp dữ liệu ảo (Data Virtualization):

Cơ chế: Tạo ra một lớp truy cập dữ liệu thống nhất, cho phép truy cập dữ liệu từ nhiều nguồn khác nhau mà không cần sao chép dữ liệu vật lý. Lớp này hoạt động như một "lớp ảo" che giấu sự khác biệt về cấu trúc, định dạng dữ liệu giữa các nguồn.

Ưu điểm:

- Triển khai nhanh chóng, không cần di chuyển hay sao chép dữ liệu.
- Chi phí thấp do không cần đầu tư vào phần cứng và cơ sở hạ tầng lưu trữ dữ liệu lớn.
- Linh hoạt, dễ dàng thêm hoặc bớt nguồn dữ liệu.

Nhược điểm:

- Hiệu năng truy vấn có thể bị ảnh hưởng khi truy cập dữ liệu từ nhiều nguồn khác nhau, đặc biệt khi thực hiện các truy vấn phức tạp.
- Phụ thuộc vào khả năng của hệ thống nguồn, nếu hệ thống nguồn gặp sự cố thì lớp ảo cũng bị ảnh hưởng.

Tích hợp dữ liệu vật lý (Data Warehousing):

Cơ chế: Sao chép dữ liệu từ các nguồn khác nhau vào một kho dữ liệu trung tâm (data warehouse). Dữ liệu được chuyển đổi và làm sạch để đảm bảo tính nhất quán và chuẩn hóa.

Ưu điểm:

- Hiệu năng truy vấn cao do dữ liệu được tổ chức và tối ưu hóa cho việc phân tích.
- Dữ liệu được lưu trữ tập trung, dễ dàng quản lý và bảo mật.
- Hỗ trợ phân tích dữ liệu lịch sử, xu hướng và dự báo.

Nhược điểm:

- Chi phí cao do cần đầu tư vào phần cứng và cơ sở hạ tầng để lưu trữ dữ liệu lớn.

- Tốn thời gian để xây dựng và bảo trì kho dữ liệu.
- Có thể gặp vấn đề về độ trễ dữ liệu do quá trình cập nhật dữ liệu từ các nguồn vào kho dữ liệu.

Tích hợp dữ liệu trung gian (Middleware):

Cơ chế: Sử dụng một phần mềm trung gian (middleware) để kết nối các nguồn dữ liệu khác nhau. Middleware đóng vai trò là cầu nối, cho phép các hệ thống trao đổi dữ liệu với nhau.

Ưu điểm:

- Linh hoạt, có thể tích hợp với nhiều loại hệ thống và công nghệ khác nhau.
- Giảm sự phụ thuộc giữa các hệ thống, cho phép các hệ thống phát triển độc lập.

Nhược điểm:

- Có thể phức tạp trong việc cấu hình và quản lý middleware.
- Hiệu năng có thể bị ảnh hưởng nếu middleware không được thiết kế và tối ưu hóa đúng cách.

2.2.1.2 Lựa chọn mô hình phù hợp

Việc lựa chọn mô hình tích hợp dữ liệu phù hợp phụ thuộc vào nhiều yếu tố, bao gồm:

- Yêu cầu về thời gian thực: Nếu cần truy cập và tích hợp dữ liệu thời gian thực, mô hình Data Virtualization hoặc Middleware với khả năng xử lý real-time sẽ phù hợp hơn. Nếu yêu cầu không quá khắt khe về thời gian thực, có thể lựa chọn Data Warehousing.

- Khối lượng dữ liệu: Với khối lượng dữ liệu lớn, Data Warehousing hoặc Middleware kết hợp với các công nghệ Big Data sẽ là lựa chọn tốt hơn. Data Virtualization có thể gặp hạn chế về hiệu năng khi xử lý dữ liệu lớn.

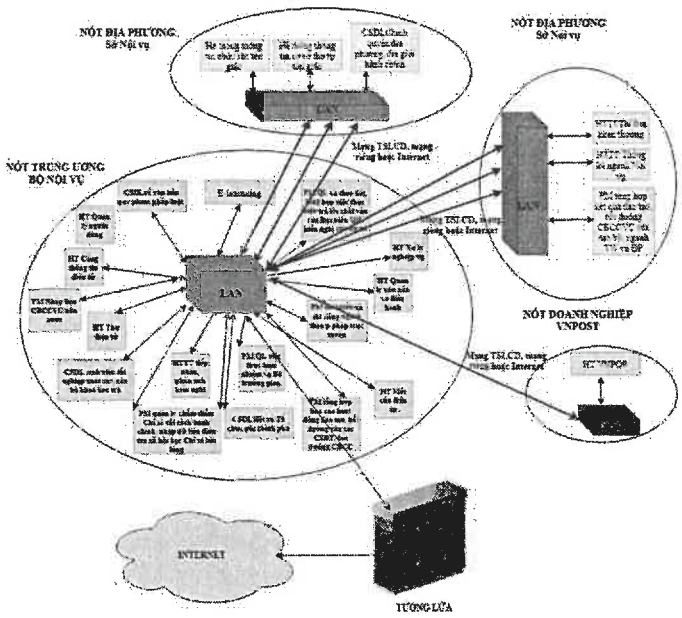
- Mức độ phức tạp của dữ liệu: Nếu dữ liệu có cấu trúc phức tạp, cần lựa chọn mô hình có khả năng xử lý dữ liệu phi cấu trúc hoặc bán cấu trúc, ví dụ như Data Lake kết hợp với các công cụ xử lý dữ liệu lớn.

- Ngân sách và thời gian: Data Virtualization thường có chi phí thấp và triển khai nhanh chóng hơn so với Data Warehousing. Middleware có chi phí và thời gian triển khai trung bình.

- Yêu cầu bảo mật: Cần xem xét các yêu cầu bảo mật khi lựa chọn mô hình. Data Warehousing thường cung cấp khả năng kiểm soát truy cập và bảo mật dữ liệu tốt hơn.

2.2.2 Thiết kế kiến trúc hệ thống tích hợp

Để đảm bảo tính hiệu quả, khả năng mở rộng và bảo trì của hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư quốc gia, cần thiết kế một kiến trúc hệ thống rõ ràng và chi tiết.

Hình 2.1: Sơ đồ kiến trúc hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư

Giải thích chi tiết:

Nguồn dữ liệu: Dữ liệu dân cư được thu thập từ nhiều nguồn khác nhau, bao gồm CSDL hộ tịch, CSDL căn cước công dân, CSDL bảo hiểm, CSDL cư trú, CSDL giáo dục, CSDL y tế...

Module thu thập dữ liệu: Chịu trách nhiệm kết nối đến các nguồn dữ liệu, trích xuất dữ liệu và chuyển dữ liệu đến module ETL.

Module ETL (Extract, Transform, Load): Thực hiện các bước xử lý dữ liệu:

Extract: Trích xuất dữ liệu từ các nguồn, chuyển đổi dữ liệu sang định dạng chung.

Transform: Làm sạch, chuyển đổi, chuẩn hóa dữ liệu.

Load: Nạp dữ liệu vào CSDL tích hợp.

CSDL tích hợp: Lưu trữ dữ liệu dân cư đã được tích hợp và xử lý.

Module API: Cung cấp API cho các ứng dụng khác truy cập và sử dụng dữ liệu.

Module ứng dụng: Bao gồm các ứng dụng sử dụng dữ liệu dân cư, ví dụ: ứng dụng tra cứu thông tin dân cư, ứng dụng phân tích dữ liệu dân cư, ứng dụng hỗ trợ ra quyết định...

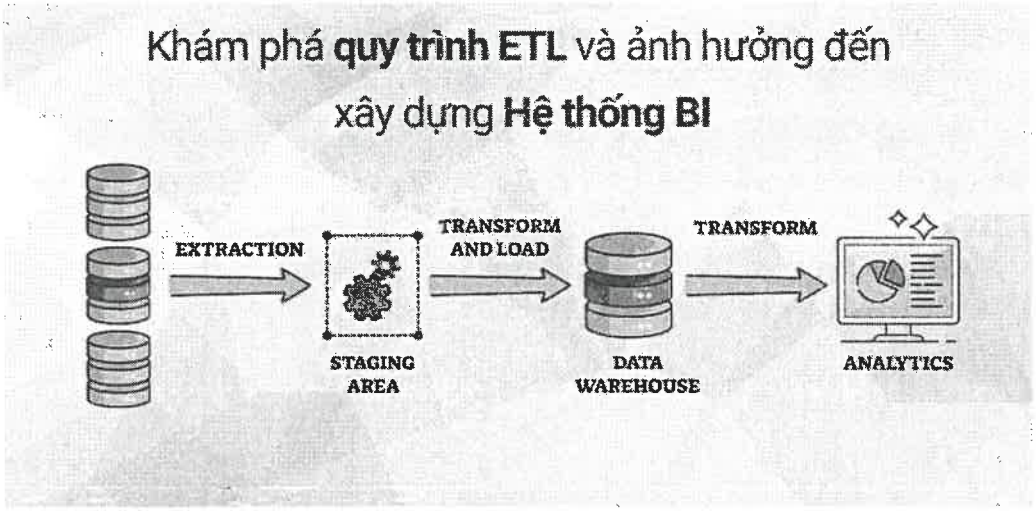
Phân tích quy trình ETL:

Quy trình ETL được thực hiện theo các bước sau:

1. Xác định nguồn dữ liệu: Xác định các nguồn dữ liệu cần tích hợp, phân tích cấu trúc và định dạng dữ liệu của từng nguồn.
2. Trích xuất dữ liệu: Kết nối đến các nguồn dữ liệu và trích xuất dữ liệu cần thiết.
3. Làm sạch dữ liệu: Loại bỏ hoặc sửa chữa các lỗi dữ liệu, xử lý dữ liệu trùng lặp, bổ sung dữ liệu bị thiếu.

4. Chuyển đổi dữ liệu: Chuyển đổi dữ liệu sang định dạng chung, thống nhất đơn vị đo lường, chuẩn hóa mã...

5. Nạp dữ liệu: Nạp dữ liệu đã được xử lý vào CSDL tích hợp.

Hình 2.2: Sơ đồ luồng dữ liệu trong quy trình ETL

Cơ chế thu thập, làm sạch và tích hợp dữ liệu được thực hiện theo quy trình ETL. Trước hết, hệ thống thu thập dữ liệu từ các nguồn khác nhau như dữ liệu thống kê dân số, nhà ở, dữ liệu dân cư và dữ liệu nền địa lý. Sau khi thu thập, dữ liệu được kiểm tra, loại bỏ các bản ghi trùng lặp, xử lý dữ liệu thiếu hoặc sai định dạng, đồng thời chuẩn hóa các trường thông tin như mã đơn vị hành chính, địa chỉ, giới tính, nhóm tuổi và các chỉ tiêu thống kê liên quan. Tiếp đó, dữ liệu đã được làm sạch và chuẩn hóa sẽ được ánh xạ vào mô hình cơ sở dữ liệu tích hợp, bảo đảm tính thống nhất, chính xác và có thể khai thác thông qua API, bản đồ và các giao diện trực quan hóa phục vụ phân tích, quản lý dân cư trên địa bàn tỉnh Cao Bằng.

2.2.3 Kết nối CSDL qua luồng xử lý (ETL/ELT)

ETL (Extract, Transform, Load) và ELT (Extract, Load, Transform) là hai phương pháp phổ biến để kết nối CSDL và tích hợp dữ liệu.

ETL:

Extract: Trích xuất dữ liệu từ các nguồn dữ liệu khác nhau.

Transform: Chuyển đổi dữ liệu sang định dạng phù hợp với CSDL đích. Các bước chuyển đổi có thể bao gồm:

- Làm sạch dữ liệu: Loại bỏ hoặc sửa chữa các lỗi dữ liệu, xử lý dữ liệu trùng lặp, bổ sung dữ liệu bị thiếu.
- Chuẩn hóa dữ liệu: Chuyển đổi dữ liệu về một định dạng chung, đảm bảo tính nhất quán giữa các nguồn dữ liệu.
- Tạo dữ liệu phát sinh: Tính toán và tạo ra các trường dữ liệu mới dựa trên dữ liệu hiện có.
- Tổng hợp dữ liệu: Gom nhóm và tính toán các giá trị tổng hợp.

Load: Nạp dữ liệu đã được chuyển đổi vào CSDL đích.

ELT:

Extract: Trích xuất dữ liệu từ các nguồn dữ liệu khác nhau.

Load: Nạp dữ liệu vào CSDL đích (thường là Data Lake hoặc Data Warehouse).

Transform: Thực hiện chuyển đổi dữ liệu trực tiếp trên CSDL đích.

Lựa chọn ETL hoặc ELT:

- ETL: Thích hợp khi:
    - Khối lượng dữ liệu nhỏ đến trung bình.
    - Cần thực hiện các chuyển đổi phức tạp.
    - CSDL đích có khả năng xử lý chuyển đổi dữ liệu hạn chế.
- ELT: Thích hợp khi:
    - Khối lượng dữ liệu lớn.

- CSDL đích có khả năng xử lý chuyển đổi dữ liệu mạnh mẽ (ví dụ: Data Warehouse, Data Lake).
- Yêu cầu về thời gian thực.

2.2.4 Tích hợp CSDL trên server

Tích hợp CSDL trên server có nghĩa là các CSDL được cài đặt và vận hành trên cùng một máy chủ hoặc một cụm máy chủ. Việc này mang lại một số lợi ích:

- Giảm độ trễ: Việc truy cập và trao đổi dữ liệu giữa các CSDL sẽ nhanh hơn do không phải truyền dữ liệu qua mạng.
- Tăng hiệu năng: Giảm tải cho mạng và tăng hiệu năng xử lý dữ liệu.
- Dễ dàng quản lý: Việc quản lý và bảo trì hệ thống sẽ đơn giản hơn khi các CSDL được tập trung trên cùng một server.

Tuy nhiên, cũng cần lưu ý một số vấn đề khi tích hợp CSDL trên server:

- Khả năng mở rộng: Cần đảm bảo server có đủ tài nguyên để đáp ứng nhu cầu của các CSDL.
- Độ tin cậy: Nếu server gặp sự cố, tất cả các CSDL sẽ bị ảnh hưởng.
- Bảo mật: Cần có các biện pháp bảo mật mạnh mẽ để bảo vệ dữ liệu trên server.

2.2.4.1 Lựa chọn cơ sở dữ liệu

2.2.4.1.1 Oracle

Khả năng quản lý dữ liệu lớn và mạnh mẽ:

Oracle là một hệ quản trị cơ sở dữ liệu (DBMS) có khả năng xử lý và quản lý khối lượng dữ liệu lớn, điều này rất quan trọng trong việc tích hợp dữ liệu dân cư, nơi cần lưu trữ và xử lý lượng thông tin khổng lồ từ nhiều nguồn khác nhau.

Tính ổn định và đáng tin cậy:

Oracle nổi bật với tính ổn định và khả năng chịu tải cao. Các cơ sở dữ liệu Oracle thường được tin tưởng để vận hành trong môi trường yêu cầu tính sẵn sàng cao và ít xảy ra lỗi. Điều này rất quan trọng khi hệ thống tích hợp dữ liệu phải duy trì hoạt động liên tục mà không bị gián đoạn.

Tính bảo mật cao:

Oracle cung cấp các tính năng bảo mật tiên tiến, như mã hóa dữ liệu, xác thực người dùng, và kiểm soát truy cập chặt chẽ. Điều này đảm bảo rằng thông tin cá nhân trong dữ liệu dân cư được bảo vệ an toàn và chỉ có những người có quyền truy cập mới có thể sử dụng hoặc chỉnh sửa.

Khả năng mở rộng (Scalability):

Oracle có khả năng mở rộng linh hoạt để đáp ứng nhu cầu tăng trưởng dữ liệu theo thời gian. Khi dữ liệu dân cư ngày càng gia tăng, Oracle có thể dễ dàng mở rộng quy mô mà không ảnh hưởng đến hiệu suất hệ thống, giúp duy trì hiệu quả và tính khả dụng của cơ sở dữ liệu.

Tính tương thích và tích hợp với các hệ thống khác:

Oracle hỗ trợ nhiều chuẩn và giao thức tích hợp, giúp dễ dàng kết nối và trao đổi dữ liệu với các hệ thống khác, bao gồm các cơ sở dữ liệu khác hoặc các ứng dụng quản lý dữ liệu hiện có. Điều này đặc biệt quan trọng trong việc tích hợp dữ liệu từ nhiều nguồn khác nhau trong hệ thống quản lý dân cư.

Các công cụ quản trị và bảo trì mạnh mẽ:

Oracle cung cấp nhiều công cụ hỗ trợ quản trị cơ sở dữ liệu, giúp đơn giản hóa việc sao lưu, phục hồi, và bảo trì hệ thống. Điều này làm giảm tải công việc cho các quản trị viên hệ thống và đảm bảo sự ổn định dài hạn cho hệ thống.

Hỗ trợ giao dịch ACID:

Oracle hỗ trợ đầy đủ các tính chất của giao dịch ACID (Atomicity, Consistency, Isolation, Durability), đảm bảo rằng các giao dịch dữ liệu sẽ được thực hiện một cách an toàn và không có sự mất mát dữ liệu, điều này rất quan trọng trong việc xử lý thông tin nhạy cảm như dữ liệu dân cư.

2.2.4.1.2 MongoDB

Cơ sở dữ liệu NoSQL linh hoạt:

MongoDB là một cơ sở dữ liệu NoSQL, không có cấu trúc bảng cứng nhắc như các cơ sở dữ liệu quan hệ truyền thống. Điều này giúp dễ dàng xử lý các loại dữ liệu có cấu trúc không đồng nhất, như dữ liệu dân cư, nơi thông tin có thể thay đổi và cần linh hoạt trong việc lưu trữ.

Khả năng mở rộng ngang (Horizontal Scalability):

MongoDB hỗ trợ khả năng mở rộng theo chiều ngang, tức là có thể phân tán dữ liệu ra nhiều máy chủ (sharding). Điều này giúp hệ thống có thể dễ dàng mở rộng khi dữ liệu gia tăng, mà không làm giảm hiệu suất của hệ thống. Đặc biệt, với khối lượng dữ liệu dân cư ngày càng lớn, khả năng mở rộng là rất quan trọng.

Hiệu suất cao:

MongoDB có khả năng xử lý các truy vấn và thao tác với dữ liệu rất nhanh, đặc biệt là trong các ứng dụng yêu cầu đọc ghi dữ liệu nhanh. Điều này đặc biệt hữu ích khi cần thực hiện các thao tác truy vấn hoặc cập nhật dữ liệu dân cư trong thời gian thực.

Tính linh hoạt trong lưu trữ dữ liệu không cấu trúc:

MongoDB lưu trữ dữ liệu dưới dạng BSON (Binary JSON), cho phép lưu trữ các loại dữ liệu phức tạp và không cấu trúc một cách hiệu quả. Trong dữ liệu dân cư, có thể có các yếu tố thông tin khác nhau giữa các cá nhân, do đó việc lưu trữ linh hoạt mà MongoDB cung cấp là một lợi thế lớn.

Quản lý dữ liệu phi cấu trúc và bán cấu trúc:

Dữ liệu dân cư có thể không luôn có cùng một cấu trúc cho tất cả các đối tượng (ví dụ, các thông tin về hộ tịch, căn cước công dân, v.v.). MongoDB rất phù hợp cho các loại dữ liệu bán cấu trúc, giúp dễ dàng lưu trữ và truy vấn thông tin mà không cần tuân theo các quy tắc chặt chẽ về cấu trúc bảng như trong cơ sở dữ liệu quan hệ.

Tính sẵn sàng cao (High Availability):

MongoDB hỗ trợ cấu hình Replica Sets, giúp duy trì sự sẵn sàng cao và khôi phục tự động khi có sự cố. Điều này đảm bảo rằng hệ thống không bị gián đoạn và dữ liệu luôn được sao lưu, phù hợp với yêu cầu về tính sẵn sàng liên tục của dữ liệu dân cư.

Tính dễ dàng trong việc phát triển và triển khai:

MongoDB dễ triển khai và sử dụng, với cú pháp đơn giản và hỗ trợ tốt cho các ngôn ngữ lập trình phổ biến như Python, JavaScript (Node.js), Java, v.v. Điều này giúp giảm bớt thời gian và chi phí phát triển trong việc xây dựng các hệ thống tích hợp dữ liệu.

Hỗ trợ các truy vấn phức tạp:

Dù MongoDB là một cơ sở dữ liệu NoSQL, nhưng nó vẫn hỗ trợ các truy vấn phức tạp, bao gồm tìm kiếm theo nhiều điều kiện, lọc dữ liệu, nhóm dữ liệu, và các phép toán tính toán phức tạp, giúp đáp ứng nhu cầu của các ứng dụng quản lý dữ liệu dân cư.

Tính linh hoạt trong việc phát triển ứng dụng và bảo trì:

MongoDB hỗ trợ sự thay đổi linh hoạt của mô hình dữ liệu, giúp các nhà phát triển dễ dàng điều chỉnh hoặc thay đổi cấu trúc dữ liệu mà không cần phải thay đổi toàn bộ cơ sở dữ liệu. Điều này là một lợi thế lớn khi các yêu cầu về dữ liệu có thể thay đổi theo thời gian.

2.2.4.2 Tích hợp cơ sở dữ liệu Oracle

Bước 1: Đảm bảo hệ thống đã được chuẩn bị

Đảm bảo bạn đã cài Docker. Nếu chưa, cài đặt Docker theo hướng dẫn từ trang Docker.

Kiểm tra Docker hoạt động:

docker --version

docker info

Bước 2: Đăng nhập vào Oracle Container Registry

Oracle yêu cầu bạn chấp nhận điều khoản sử dụng trước khi kéo image Docker của họ. Thực hiện như sau:

Truy cập Oracle Container Registry.

Đăng nhập bằng tài khoản Oracle của bạn (tạo tài khoản nếu chưa có).

Tìm image: database/free và chấp nhận điều khoản.

Bước 3: Kéo image Oracle Database từ Container Registry

docker pull container-registry.oracle.com/database/free:latest

Bước 4: Tạo thư mục để lưu trữ dữ liệu

Oracle cần nơi lưu dữ liệu bền vững (persistent):

mkdir -p ./oracle-19c/oradata

Bước 5: Chạy container

Khởi động container với các thông số cụ thể:

```
docker run -d \
--name oracle \
-p 6821:1521 \
-e ORACLE_PWD=123456abc \
-v $(pwd)/oracle-19c/oradata:/opt/oracle/oradata \
container-registry.oracle.com/database/free:latest
```

Giải thích các tham số:

--name oracle: Đặt tên container là oracle.

-p 6821:1521: Map cổng 1521 (Oracle listener) từ container đến máy chủ (cổng 6821).

-e ORACLE_PWD=123456abc: Đặt mật khẩu cho tài khoản SYS, SYSTEM.

-v $(pwd)/oracle-19c/oradata:/opt/oracle/oradata: Mount thư mục lưu trữ dữ liệu bền vững.

container-registry.oracle.com/database/free:latest: Image Oracle Database.

Bước 6: Kết nối vào Oracle Database

Sử dụng Oracle SQL Developer, kết nối với thông tin:

Hostname: localhost (hoặc IP máy chủ).

Port: 6821.

Service Name: XEPDB1.

Username: SYSTEM hoặc SYS.

Password: 123456abc.

Role: Normal (cho SYSTEM) hoặc SYSDBA (cho SYS).

2.2.4.3 Tích hợp cơ sở dữ liệu MongoDB

Bước 1. Cài đặt Docker và Docker Compose

Trước tiên, bạn cần cài đặt Docker và Docker Compose trên hệ thống của mình:

Docker: Hướng dẫn cài đặt Docker

Docker Compose: Hướng dẫn cài đặt Docker Compose

Kiểm tra phiên bản đã cài đặt:

docker --version

docker-compose –version

Bước 2. Tải Image MongoDB

MongoDB phiên bản 7.0 sẽ được sử dụng cho dự án này. Image có thể được tải từ Docker Hub.

Truy cập Docker Hub MongoDB Image: MongoDB Image

Dùng lệnh sau để tải image:

docker pull mongo:7.0

Ngoài ra, chúng ta sẽ sử dụng image hỗ trợ MongoDB Community Server:

Truy cập Docker Hub MongoDB Community Server: MongoDB Community Image

Dùng lệnh sau để tải:

docker pull mongodb/mongodb-community-server:latest

Bước 3. Chuẩn bị cấu trúc thư mục

Tạo thư mục dự án với cấu trúc như sau:

```
mongodb-replicaset/
|
├── docker-compose.yml
├── mongo-rs0-1/
|   └── data/
├── mongo-rs0-2/
|   └── data/
├── mongo-rs0-3/
```

```
|   └── data/
└── setup/
    └── replicaSet.js
```

docker-compose.yml: Tệp cấu hình Docker Compose.

mongo-rs0-1/data, mongo-rs0-2/data, mongo-rs0-3/data: Thư mục lưu trữ dữ liệu MongoDB trên các container.

setup/replicaSet.js: Tệp JavaScript dùng để cấu hình Replica Set.

Bước 4. Tạo tệp docker-compose.yml (Phụ lục)

Bước 5. Tạo tệp replicaSet.js (Phụ lục)

Bước 6. Chạy hệ thống:

Thực hiện lệnh sau để khởi chạy MongoDB Replica Set:

docker-compose up –build -d

2.2.5 Thiết kế cơ sở dữ liệu tích hợp

Thiết kế CSDL tích hợp là bước quan trọng để đảm bảo dữ liệu được tổ chức một cách hiệu quả, hỗ trợ cho việc truy vấn và phân tích dữ liệu.

Bảng Công dân:

Dữ liệu thô thực tế:

Công dân
Số định danh cá nhân
Họ và tên
Ngày, tháng, năm sinh
Giới tính
Nơi sinh
Quê quán (ghi theo cấu trức xã-huyện)

Dân tộc
Tôn giáo
Quốc tịch
Mã số thuế cá nhân
Tình trạng hôn nhân
Nơi thường trú
Nơi ở hiện tại
Mối quan hệ với chủ hộ
Mã hộ khẩu
Trình độ học vấn
Trình độ chuyên môn, kỹ thuật
Nghề nghiệp
Nơi làm việc
Tuổi kết hôn

Bảng 2.1: Bảng thông tin Công dân thực tế

Dữ liệu trên đã đạt chuẩn 1NF: Mỗi thuộc tính chỉ chứa một giá trị duy nhất và dữ liệu trong mỗi cột phải là nguyên tố. Bảng trên cơ bản đã đáp ứng chuẩn 1NF vì mỗi thuộc tính chỉ chứa một giá trị cho mỗi công dân. Bảng sau khi chuẩn hóa 1NF vẫn giữ nguyên.

Để đạt chuẩn 2NF: Bảng phải đạt chuẩn 1NF. Mỗi thuộc tính không khóa phải phụ thuộc hoàn toàn vào khóa chính. Trong bảng CongDan, tất cả các thuộc tính như Họ và tên, Ngày tháng năm sinh, Giới tính, ... đều phụ thuộc hoàn toàn vào Số định danh cá nhân, vì vậy bảng này đã đạt chuẩn 2NF.

Để đạt chuẩn 3NF: Bảng phải đạt chuẩn 2NF. Không có phụ thuộc bắc cầu, nghĩa là mỗi thuộc tính không khóa chỉ phụ thuộc trực tiếp vào khóa chính. Dưới đây là các thuộc tính có thể gây phụ thuộc bắc cầu: Nơi làm việc, Trình độ chuyên môn, kỹ

thuật, Nghề nghiệp có thể phụ thuộc vào nhau. Tình trạng hôn nhân và Tuổi kết hôn cũng có thể tách riêng.

CONGDAN (CITIZEN)		
Tên trường	**Mô tả**	**Kiểu dữ liệu**
CitizenID	Số định danh cá nhân	VARCHAR2(25) PRIMARY KEY
FullName	Họ và tên	VARCHAR2(100)
DateOfBirth	Ngày tháng năm sinh	DATE
Gender	Giới tính	VARCHAR2(10)
PlaceOfBirth	Nơi sinh	VARCHAR2(100)
Hometown	Quê quán	VARCHAR2(50)
Ethnicity	Dân tộc	VARCHAR2(50)
Religion	Tôn giáo	VARCHAR2(50)
Nationality	Quốc tịch	VARCHAR2(20)
PassportNumber	Mã số thuế cá nhân	VARCHAR2(20)
PermanentAddress	Nơi thường trú	VARCHAR2(200)
CurrentAddress	Nơi ở hiện tại	VARCHAR2(200)

Bảng 2.2: Bảng thông tin Công dân chuẩn hóa

Bảng Sơ yếu lý lịch:

Dữ liêu thô thực tế:

Sơ yếu lý lịch
Số định danh cá nhân
Họ tên
Thời gian bắt đầu
Thời gian kết thúc
Vị trí công việc

Địa điểm làm việc

Bảng 2.3: Bảng Thông tin sơ yếu lý lịch thực tế

Sau khi chuẩn hóa

JobExperience		
Tên trường	**Mô tả**	**Kiểu dữ liệu**
ID	Mã bản ghi	NUMBER default JOB_EXPERIENCE_ ID_SEQ.NEXTVAL PRIMARY KEY
CitizenID	Số định danh cá nhân	NUMBER
StartDate	Thời gian bắt đầu	DATE
EndDate	Thời gian kết thúc	DATE
JobPosition	Vị trí công việc	VARCHAR2(100)
WorkLocation	Địa điểm làm việc	VARCHAR2(100)

Bảng 2.4: Bảng thông tin sơ yếu lý lịch chuẩn hóa

Bảng Giấy khai sinh:

Giấy khai sinh
Họ và tên
Ngày, Tháng, Năm sinh
Giới tính
Nơi sinh
Quê quán
Số định danh các nhân

Định danh của mẹ
Định danh của cha
Họ và tên người đi khai sinh
Nơi đăng ký khai sinh
Ngày tháng đăng ký

Bảng 2.5: Bảng thông tin Giấy khai sinh thực tế

Sau chuẩn hóa

BirthCertificate (Giấy khai sinh)		
Tên trường	**Mô tả**	**Kiểu dữ liệu**
BirthCertificateID	Mã định danh giấy khai sinh	VARCHAR2(100) default BIRTH_CERTIFICATE_ ID_SEQ.NEXTVAL PRIMARY KEY
ChildID	Mã định danh của trẻ (CitizenID)	VARCHAR2(50)
MotherID	Mã định danh của mẹ (CitizenID)	VARCHAR2(50)
FatherID	Mã định danh của cha (CitizenID)	VARCHAR2(50)
InformantID	Mã định danh người khai sinh (CitizenID)	VARCHAR2(50)
InformantRelationship	Quan hệ người khai sinh với trẻ	VARCHAR2(50)

RegistrationPlace	Nơi đăng ký khai sinh	VARCHAR2(200)
RegistrationDate	Ngày đăng ký khai sinh	DATE

Bảng 2.6: Bảng thông tin Giấy khai sinh chuẩn hóa

Bảng Giấy khai tử:

Giấu khai tử
Họ và tên
Giới tính
Ngày, Tháng, Năm sinh
Dân tộc
Nơi tạm trú cuối cùng
Mã định danh
Thời gian chết
Nơi chết
Nguyên nhân chết
Nơi đăng ký
Người xác nhận
Ngày khai tử

Bảng 2.7: Bảng thông tin Giấy khai tử thực tế

Sau chuẩn hóa

DeathCertificate		
Tên trường	**Mô tả**	**Kiểu dữ liệu**

DeathCertificateID	Mã định danh giấy khai tử	VARCHAR2(100) default DEATH_CERTIFICATE_ ID_SEQ.NEXTVAL PRIMARY KEY
DeceasedID	Mã định danh người quá cố (CitizenID)	NUMBER
TimeOfDeath	Thời gian tử vong	DATE
PlaceOfDeath	Địa điểm tử vong	VARCHAR2(200)
CauseOfDeathCode	Mã nguyên nhân tử vong	VARCHAR2(200)
RegistrationPlace	Nơi đăng ký khai tử	VARCHAR2(200)
ConfirmerID	Mã định danh người xác nhận (CitizenID)	NUMBER
DateOfRegistration	Ngày khai tử	DATE

Bảng 2.8: Bảng thông tin Giấy khai tử chuẩn hóa

Kết luận:

Chương 2 đã tập trung vào việc phân tích và thiết kế hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư, từ việc xác định nguồn dữ liệu đầu vào đến thiết kế kiến trúc hệ thống tích hợp. Các mô hình tích hợp dữ liệu như ETL/ELT và kết nối qua server đã được trình bày một cách chi tiết, cùng với thiết kế cơ sở dữ liệu trung tâm nhằm đảm bảo tính nhất quán, hiệu quả và bảo mật dữ liệu.

Chương này cũng nhấn mạnh vai trò của các công cụ ETL và các quy trình làm sạch, chuẩn hóa dữ liệu trong việc tạo nên một hệ thống tích hợp vững chắc.

Chương tiếp theo sẽ tập trung vào triển khai thực tế hệ thống đã được thiết kế, từ việc thiết lập môi trường triển khai đến đánh giá hiệu năng và tính chính xác của hệ thống.

CHƯƠNG 3 : TRIỂN KHAI VÀ ĐÁNH GIÁ HỆ THỐNG

3.1 Môi trường triển khai

Môi trường triển khai là yếu tố quan trọng ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu năng, tính ổn định và khả năng mở rộng của hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư quốc gia. Việc lựa chọn môi trường triển khai phù hợp cần dựa trên các yếu tố như quy mô dữ liệu, yêu cầu xử lý, ngân sách và các ràng buộc kỹ thuật khác [12].

3.1.1 Phần cứng

Phần cứng là nền tảng vật lý cho hệ thống, bao gồm các thiết bị như máy chủ, thiết bị lưu trữ, thiết bị mạng.

Máy chủ (Server):

Số lượng: Xác định số lượng máy chủ cần thiết để đáp ứng yêu cầu xử lý. Có thể sử dụng một máy chủ duy nhất cho các hệ thống nhỏ, hoặc sử dụng nhiều máy chủ cho các hệ thống lớn, phân tán.

Cấu hình: Mô tả chi tiết cấu hình của máy chủ, bao gồm:

CPU: Loại CPU, số lượng core, tốc độ xử lý.

RAM: Dung lượng RAM.

Ổ cứng: Loại ổ cứng (HDD, SSD), dung lượng.

Hệ điều hành: Xác định hệ điều hành được cài đặt trên máy chủ (Windows Server, Linux...).

Thiết bị lưu trữ:

Loại thiết bị: Xác định loại thiết bị lưu trữ được sử dụng (ổ cứng gắn trong, ổ cứng gắn ngoài, mạng lưu trữ SAN...).

Dung lượng: Xác định dung lượng lưu trữ cần thiết để chứa dữ liệu.

Tốc độ truy xuất: Cân nhắc tốc độ truy xuất dữ liệu để đảm bảo hiệu năng của hệ thống.

Thiết bị mạng:

Switch, router: Xác định các thiết bị mạng cần thiết để kết nối các máy chủ và thiết bị lưu trữ.

Băng thông: Xác định băng thông mạng cần thiết để đảm bảo tốc độ truyền dữ liệu.

Ví dụ:

- Hệ thống được triển khai trên 2 máy chủ Dell PowerEdge R740xd, mỗi máy chủ có cấu hình:
- CPU: 2 x Intel Xeon Gold 6248R (24 cores, 3.0 GHz)
- RAM: 512 GB DDR4
- Ổ cứng: 4 x 1.92 TB SSD NVMe
- Hệ điều hành: Windows Server 2019 Datacenter
- Dữ liệu được lưu trữ trên hệ thống mạng lưu trữ SAN Dell EMC Unity XT với dung lượng 100 TB.

3.1.2 Phần mềm

Phần mềm là thành phần không thể thiếu của hệ thống, bao gồm hệ điều hành, hệ quản trị cơ sở dữ liệu, các công cụ ETL, ngôn ngữ lập trình và các ứng dụng khác.

Hệ điều hành: Đã được xác định trong phần cứng.

Hệ quản trị cơ sở dữ liệu (DBMS):

- Loại DBMS: Xác định loại DBMS được sử dụng (MySQL, PostgreSQL, Oracle, SQL Server, MongoDB...).

- Phiên bản: Xác định phiên bản DBMS.

Công cụ ETL:

- Tên công cụ: Xác định tên công cụ ETL được sử dụng (Apache Kafka, Apache NiFi, Talend...).
- Phiên bản: Xác định phiên bản công cụ ETL.

Ngôn ngữ lập trình: Java: Xác định phiên bản Java.

Các ứng dụng khác: Web server, application server

Ví dụ:

Hệ thống sử dụng:

- DBMS: Microsoft SQL Server 2019 Enterprise Edition
- Công cụ ETL: Talend Open Studio for Data Integration 7.3
- Ngôn ngữ lập trình: Python 3.8, Java 11
- Web server: Apache Tomcat 9.0

3.1.3 Môi trường mạng

Cần mô tả sơ lược về môi trường mạng nơi hệ thống được triển khai, bao gồm:

- Kiến trúc mạng: Mô tả kiến trúc mạng (LAN, WAN, Cloud...).
- Địa chỉ IP: Cung cấp dải địa chỉ IP được sử dụng.
- Kết nối Internet: Mô tả kết nối Internet (băng thông, nhà cung cấp dịch vụ...).

3.2 Triển khai hệ thống

Sau khi đã thiết kế kiến trúc và lựa chọn môi trường triển khai, bước tiếp theo là triển khai hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư quốc gia. Giai đoạn này bao gồm các hoạt động

cài đặt, cấu hình, tích hợp các thành phần phần cứng và phần mềm, nhập liệu và kiểm thử hệ thống.

3.2.1 Cài đặt và cấu hình

Cài đặt hệ điều hành: Cài đặt hệ điều hành trên các máy chủ theo đúng phiên bản đã lựa chọn. Cấu hình các thông số mạng, bảo mật và các dịch vụ hệ thống.

Cài đặt DBMS: Cài đặt hệ quản trị cơ sở dữ liệu (DBMS) trên máy chủ. Cấu hình DBMS theo yêu cầu của hệ thống, bao gồm tạo cơ sở dữ liệu, tài khoản người dùng, phân quyền truy cập...

Cài đặt công cụ ETL: Cài đặt công cụ ETL và cấu hình kết nối đến các nguồn dữ liệu và CSDL đích.

Cài đặt các ứng dụng khác: Cài đặt các ứng dụng khác cần thiết cho hệ thống, ví dụ: web server, application server.

3.2.2 Nhập dữ liệu thô vào cơ sở dữ liệu

Khai báo cấu trúc CSDL: Sử dụng ngôn ngữ định nghĩa dữ liệu (DDL) của SQL để khai báo cấu trúc các bảng trong CSDL, bao gồm tên bảng, tên cột, kiểu dữ liệu, khóa chính, khóa ngoại và các ràng buộc toàn vẹn [13].

Import dữ liệu: Sử dụng công cụ ETL hoặc các công cụ nhập liệu của DBMS để nhập dữ liệu thô từ các nguồn dữ liệu vào CSDL. Cần đảm bảo dữ liệu được nhập đúng định dạng và cấu trúc.

Kiểm tra dữ liệu sau khi nhập: Kiểm tra tính đầy đủ, chính xác và nhất quán của dữ liệu sau khi nhập.

3.2.3 Xử lý dữ liệu thô

Dữ liệu thô thường chứa các lỗi, thiếu sót và không nhất quán. Cần phải xử lý dữ liệu thô trước khi sử dụng cho phân tích.

Làm sạch dữ liệu:

- Xử lý dữ liệu bị thiếu: Bổ sung dữ liệu bị thiếu, hoặc loại bỏ các bản ghi có dữ liệu thiếu quan trọng.
- Xử lý dữ liệu trùng lặp: Xác định và loại bỏ các bản ghi trùng lặp.
- Xử lý dữ liệu không hợp lệ: Sửa chữa hoặc loại bỏ các dữ liệu không hợp lệ, ví dụ: ngày sinh không hợp lệ, số điện thoại sai định dạng.

Chuyển đổi dữ liệu:

- Chuyển đổi dữ liệu sang định dạng phù hợp với CSDL đích.
- Tạo các trường dữ liệu mới từ dữ liệu hiện có.
- Tổng hợp dữ liệu.

Chuẩn hóa dữ liệu: Đưa dữ liệu về một định dạng chung, đảm bảo tính nhất quán giữa các nguồn dữ liệu.

3.2.4 Xây dựng giao diện và tích hợp API

3.2.4.1 Xây dựng API tích hợp

Trong hệ thống của tôi, việc xây dựng API tích hợp không chỉ giúp kết nối các ứng dụng và hệ thống khác nhau mà còn đảm bảo khả năng xử lý và quản lý dữ liệu dân cư một cách hiệu quả. Một trong những bước quan trọng trong quá trình này là việc nhập và xử lý dữ liệu từ file Excel, chuyển đổi thành dữ liệu chuẩn và trả về kết quả qua API. Dưới đây là các bước thực hiện chi tiết liên quan đến việc tích hợp API với các chức năng xử lý dữ liệu từ file Excel.

Mục tiêu chính của hệ thống là:

Chức năng cốt lõi:

- Đọc và xử lý dữ liệu từ file Excel (định dạng .xlsx), đặc biệt là các sheet chứa thông tin dân cư, hộ gia đình, và các loại dữ liệu liên quan.

- Ánh xạ dữ liệu từ các sheet trong file Excel thành các thực thể tương ứng trong cơ sở dữ liệu.
- Lưu trữ dữ liệu vào cơ sở dữ liệu một cách hiệu quả và có kiểm soát, đồng thời trả dữ liệu qua API để sử dụng trong các ứng dụng khác.

Đảm bảo tính mở rộng:

- Hệ thống có khả năng mở rộng để hỗ trợ thêm nhiều loại sheet mới trong tương lai mà không cần thay đổi quá nhiều logic hiện tại.
- API cần được thiết kế sao cho dễ dàng mở rộng và thay đổi theo yêu cầu trong tương lai mà không ảnh hưởng đến các tính năng hiện có.

Xử lý tốt các trường hợp ngoại lệ: Xử lý các tình huống lỗi như file không hợp lệ, sheet không hỗ trợ, hoặc lỗi khi đọc file để đảm bảo hệ thống hoạt động ổn định và trả về phản hồi chính xác.

3.2.4.1.1 Phân tích yêu cầu

Đầu vào:

- Dữ liệu sẽ được nhận từ file Excel (.xlsx) gửi từ client.
- Tên sheet trong file quyết định loại dữ liệu sẽ được xử lý (ví dụ: sheet "citizen" cho dữ liệu công dân, sheet "household" cho dữ liệu hộ gia đình).

Đầu ra:

- Phản hồi thành công: Dữ liệu được lưu trữ thành công vào cơ sở dữ liệu và hệ thống trả về thông báo thành công.
- Phản hồi thất bại: Trả về thông báo lỗi cụ thể nếu có vấn đề với file (file rỗng, sheet không hỗ trợ, lỗi xử lý).

Xử lý chính:

- Kiểm tra tính hợp lệ của file Excel (đảm bảo file không rỗng, định dạng hợp lệ).
- Đọc từng sheet trong file Excel.
- Ánh xạ dữ liệu từ sheet vào các thực thể Java tương ứng (ví dụ: Citizen, Household).
- Lưu trữ dữ liệu vào cơ sở dữ liệu theo dạng batch để đảm bảo hiệu suất khi xử lý dữ liệu lớn.

3.2.4.1.2 Xử lý dữ liệu đầu vào

Triển khai xử logic từ dư liệu thô từ file excel

Controller

```
public class HandleFileController {
    private final HandleFile handleFile;
    @PostMapping("/upload")
    public BaseResponse<String> handleFileExcel(@RequestParam("file")
MultipartFile file) {
        return handleFile.handleFileExcel(file);
    }
}
```

Kiểm tra tính hợp lệ của file đầu vào:

- Tư duy: "Đảm bảo rằng file upload không rỗng và định dạng hợp lệ trước khi thực hiện bất kỳ xử lý nào."
- Nếu file rỗng hoặc không hợp lệ, trả về phản hồi "File không hợp lệ".

Đọc nội dung file Excel:

- Tư duy: "Sử dụng công cụ mạnh mẽ và phù hợp để đọc file Excel."
- Sử dụng thư viện Apache POI để hỗ trợ định dạng .xlsx.
- Mở workbook từ file stream và lấy sheet đầu tiên.

Phân loại sheet và xử lý dữ liệu:

- Tư duy: "Dựa vào tên sheet, phân loại dữ liệu và chuyển đến hàm xử lý chuyên biệt."
- Thiết kế hàm xử lý riêng cho từng loại sheet (ví dụ: handleFileCitizen, handleFileHousehold, v.v.), giúp đảm bảo tính module hóa và dễ bảo trì.

Xử lý dữ liệu thô từ sheet:

- Tư duy: "Duyệt qua từng dòng (row) trong sheet và ánh xạ dữ liệu thành đối tượng Java."
- Bỏ qua dòng đầu tiên (header) vì chứa tiêu đề.
- Sử dụng các hàm tiện ích (CitizenUtils, HouseholdUtils) để ánh xạ dữ liệu từ mỗi row thành các thực thể Java (ví dụ: Citizen, Household).

Lưu dữ liệu vào cơ sở dữ liệu:

- Tư duy: "Chia nhỏ dữ liệu thành các batch để lưu trữ hiệu quả."
- Sử dụng Stream để chia danh sách thành các batch nhỏ (ví dụ: 1000 bản ghi mỗi lần).
- Lưu từng batch vào cơ sở dữ liệu và kiểm tra lỗi sau mỗi lần ghi.
- Đảm bảo hiệu suất khi xử lý dữ liệu lớn.

Xử lý lỗi:

- Tư duy: "Dự đoán và xử lý mọi lỗi tiềm ẩn trong quy trình."
- Xử lý các lỗi như file rỗng, không hợp lệ, sheet không hỗ trợ, lỗi đọc/ghi dữ liệu, v.v.
- Trả về thông báo chi tiết để hỗ trợ việc debug và giúp người dùng nhận diện lỗi nhanh chóng.

3.2.4.1.3 Xử lý dữ liệu và trả ra API

a, Công thức tính tỷ trọng dân số theo từng nhóm tuổi

1. Tính số dân trong từng nhóm tuổi:

$$\text{Tỷ lệ nhóm tuổi x} = \frac{\textit{Dân số nhóm tuổi x}}{N}\ x\ 100\%$$

Giả sử bạn có các thông tin sau:

N: Tổng dân số

A: Các nhóm tuổi (ví dụ, 0-4, 5-9, 10-14, ...)

M(x): Dân số nam trong nhóm tuổi x

F(x): Dân số nữ trong nhóm tuổi x

Công thức tính tổng dân số trong nhóm tuổi x:

Dân số nhóm tuổi x = M(x) + F(x)

2. Tính tỷ lệ dân số trong từng nhóm tuổi:

c, Công thức tính tỉ trọng dân tộc

P: Tổng dân số dân tộc x

C: Tổng dân số

$$\text{Tỷ lệ dân số dân tộc x} = \frac{P}{C}\ x\ 100\%$$

d, Công tính tỷ lệ người trên 18 tuổi đi làm

$$\text{Tỷ lệ người trên 18 tuổi đi làm} = \frac{\text{Tổng số người trên 18 tuổi đã đi làm}}{\text{Tổng dân số}}$$

Sau khi dữ liệu đã được xử lý và lưu trữ trong cơ sở dữ liệu, hệ thống sẽ cung cấp API để trả dữ liệu cho các ứng dụng bên ngoài.

Xây dựng API RESTful: Các API được xây dựng theo mô hình RESTful, giúp các ứng dụng và hệ thống khác có thể dễ dàng truy cập và sử dụng dữ liệu dân cư.

Ví dụ các endpoint API:

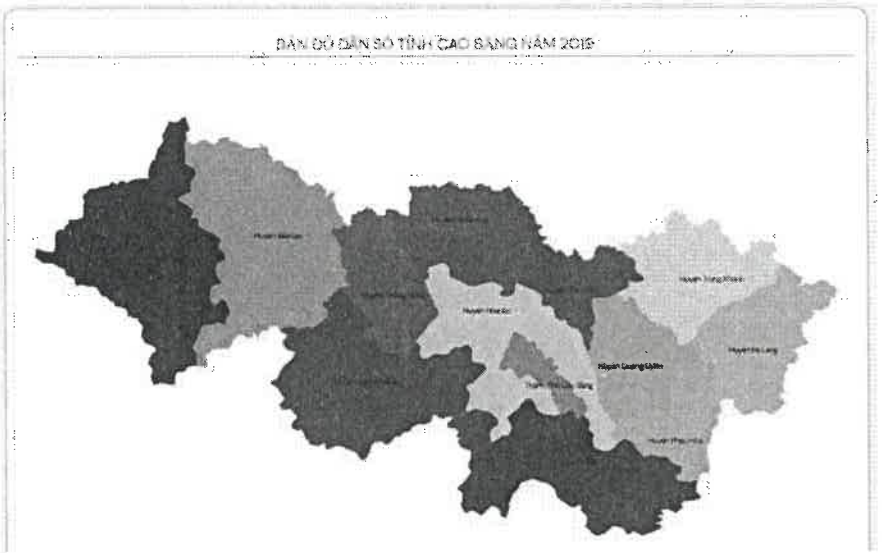
GET /api/citizens: Trả về danh sách công dân trong hệ thống.

GET /api/citizens/{id}: Trả về thông tin chi tiết của một công dân cụ thể.

POST /api/citizens: Nhận thông tin công dân mới từ ứng dụng bên ngoài và lưu vào cơ sở dữ liệu.

3.2.4.2 Xây dựng giao diện tích hợp

Giao diện bản đồ dân số

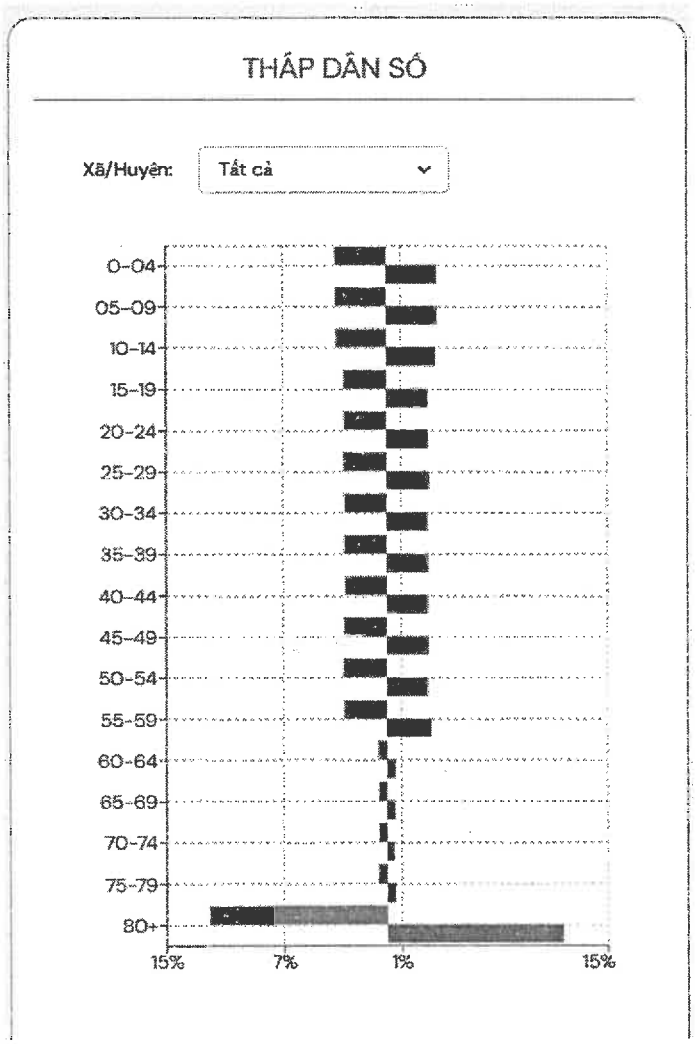

Hình 3.1: Giao diện bản đồ dân số

Giao diện này là bản đồ tương tác của tỉnh Cao Bằng, được thiết kế để hiển thị các đơn vị hành chính cấp huyện. Trên bản đồ, mỗi huyện được biểu diễn bằng một vùng riêng biệt với các màu sắc khác nhau. Các màu này phản ánh mức độ dân số của từng huyện, ví dụ, các huyện có dân số cao sẽ được hiển thị bằng màu sắc đậm hơn, trong khi các huyện dân số thấp sẽ có màu sắc nhạt hơn. Hệ thống màu sắc này giúp người dùng dễ dàng so sánh mật độ dân số giữa các huyện trong tỉnh.

Ngoài ra, giao diện có thể cung cấp thêm thông tin chi tiết khi người dùng di chuột qua từng huyện, chẳng hạn như số dân, diện tích, và tỷ lệ dân số so với tổng dân số tỉnh. Người dùng cũng có thể phóng to hoặc thu nhỏ bản đồ để quan sát rõ hơn các chi tiết cụ thể. Các công cụ lọc hoặc tìm kiếm cũng có thể được tích hợp để người dùng tìm kiếm thông tin nhanh chóng hơn. Giao diện này không chỉ hữu ích cho các nhà quản lý trong việc phân tích dữ liệu dân cư mà còn có thể được sử dụng để nâng cao nhận thức của công chúng về tình hình dân số trong tỉnh. Tính năng này góp phần hỗ trợ việc lập kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội dựa trên mật độ dân cư từng khu vực.

Giao diện tháp dân số

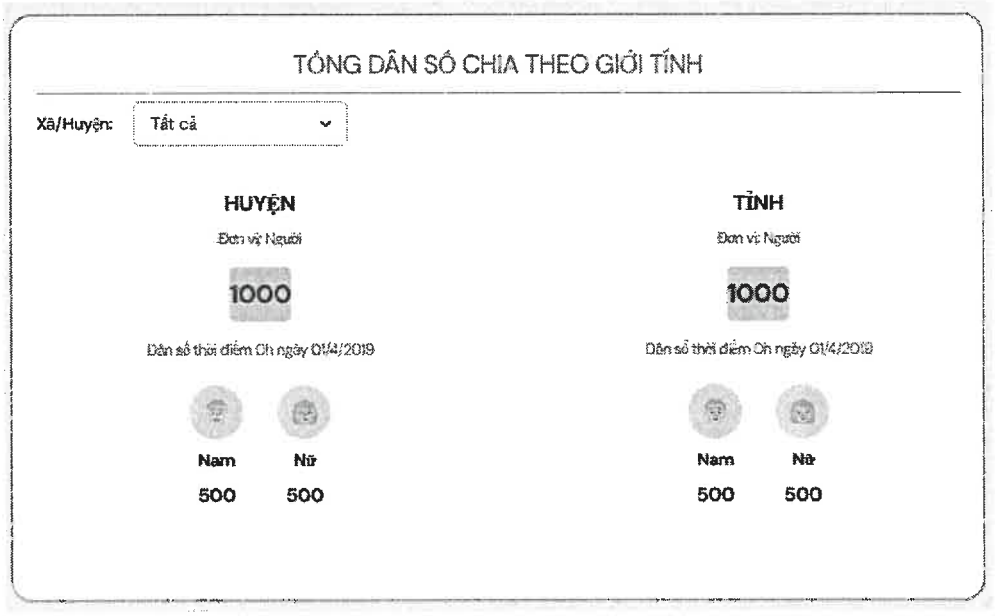
Hình 3.2: Giao diện tháp dân số

Giao diện là bản đồ tương tác cho phép hiển thị mức độ phân bố dân số thấp trong tỉnh Cao Bằng, với các bộ lọc để phân tích theo toàn tỉnh hoặc từng đơn vị cấp huyện. Người dùng có thể lựa chọn phạm vi hiển thị và thấy các vùng có dân số thấp được biểu thị rõ ràng bằng màu sắc nhạt. Khi trỏ chuột vào các khu vực trên bản đồ, giao diện sẽ hiển thị chi tiết phần trăm dân số theo độ tuổi trong khu vực đó, chẳng hạn như tỷ lệ trẻ em, người trưởng thành và người cao tuổi. Ngoài ra, người dùng có thể lọc thông tin để chỉ tập trung vào một nhóm độ tuổi cụ thể hoặc so sánh tỷ lệ giữa các huyện. Giao diện được thiết kế trực quan, giúp hỗ trợ việc phân tích, lập kế hoạch phát triển phù hợp với dân số thấp trong từng khu vực.

Tháp dân số biểu diễn cấu trúc dân số theo độ tuổi và giới tính. Khi dữ liệu được tích hợp từ nhiều nguồn (hộ tịch, căn cước công dân, bảo hiểm xã hội, v.v.), tháp dân số giúp kiểm tra tính nhất quán và đầy đủ của dữ liệu:

- Sự cân đối giữa các nhóm tuổi và giới tính cho phép xác nhận rằng dữ liệu tích hợp phản ánh chính xác đặc điểm dân số của khu vực.
- Tháp dân số cũng hỗ trợ trong việc xác định các vấn đề về dữ liệu, như thiếu dữ liệu ở các nhóm tuổi nhất định hoặc sai lệch giới tính.

Giao diện tổng dân số chia theo giới tính

Hình 3.3: Giao diện tổng dân số chia theo giới tính

Giao diện này hiển thị thông tin dân số phân theo giới tính nam và nữ của toàn tỉnh Cao Bằng cũng như từng huyện cụ thể. Toàn bộ tỉnh được biểu diễn qua một bản đồ trực quan, trong đó các huyện được phân tách rõ ràng. Mỗi huyện sẽ hiển thị tỷ lệ dân số nam và nữ thông qua các màu sắc hoặc biểu đồ trực tiếp trên bản đồ. Người dùng có thể lựa chọn xem dữ liệu tổng quan của toàn tỉnh hoặc lọc xuống từng huyện để phân tích chi tiết hơn. Khi trỏ chuột vào một huyện cụ thể, giao diện sẽ hiển thị thông tin chi tiết về tổng dân số, số lượng nam, số lượng nữ, và tỷ lệ phần trăm giữa hai giới tính. Ngoài ra, giao diện cũng cung cấp khả năng so sánh trực quan giữa các huyện, giúp nhận diện sự chênh lệch giới tính trong từng khu vực. Bộ lọc cho phép người

dùng chọn khoảng thời gian cụ thể hoặc phân tích các nhóm dân số đặc thù. Mục tiêu của giao diện là hỗ trợ các nhà quản lý và nhà nghiên cứu theo dõi và phân tích dân số theo giới tính một cách dễ dàng và chính xác. Thông tin được trình bày sinh động và rõ ràng, giúp hỗ trợ ra quyết định và lập kế hoạch hiệu quả.

Biểu đồ này thể hiện tổng số dân được phân chia theo nam và nữ, cung cấp một cách kiểm chứng nhanh chóng về sự chính xác của dữ liệu tích hợp:

- Khi dữ liệu được tổng hợp từ nhiều cơ sở, thông tin tổng dân số cần khớp với các nguồn chính thức (ví dụ: kết quả điều tra dân số).
- Dữ liệu không nhất quán giữa các nguồn có thể làm lệch kết quả này, từ đó giúp nhận diện và khắc phục các vấn đề trong quá trình tích hợp

Giao diện tỷ trọng dân số chia theo 3 nhóm tuổi

Hình 3.4: Giao diện tỷ trọng dân số chia theo 3 nhóm tuổi

Giao diện trên thể hiện tỷ trọng dân số được chia thành ba nhóm độ tuổi chính: **0-14 tuổi**, **15-65 tuổi**, và **65+ tuổi** thông qua biểu đồ tròn (doughnut chart). Mỗi phần của biểu đồ được tô màu khác nhau để dễ dàng phân biệt các nhóm tuổi. Bên cạnh biểu đồ, các nhóm tuổi được chú thích rõ ràng với màu sắc tương ứng để giải thích dữ liệu.

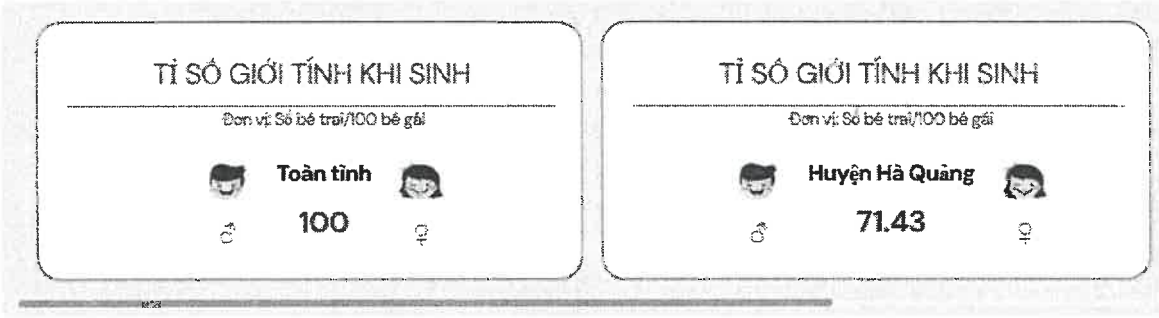
Phía dưới biểu đồ là thông tin về **chỉ số già hóa**, biểu thị mức độ già hóa của dân số qua phần trăm tổng dân số thuộc nhóm 65+ tuổi. Chỉ số này được minh họa bằng một biểu tượng người già và kèm theo giá trị phần trăm cụ thể.

Giao diện giúp người dùng có cái nhìn trực quan về cơ cấu dân số theo nhóm tuổi và xu hướng già hóa, hỗ trợ việc phân tích và đưa ra quyết định liên quan đến các chính sách dân số và phát triển kinh tế xã hội. Tông màu và bố cục đơn giản nhưng rõ ràng, phù hợp với việc hiển thị dữ liệu thống kê.

Tỷ trọng dân số được chia thành các nhóm tuổi (trẻ em, người trong độ tuổi lao động, người cao tuổi) để phản ánh cấu trúc dân số:

- Dữ liệu tích hợp phải duy trì được mối quan hệ logic giữa các nhóm tuổi, đảm bảo không có sai lệch về số liệu.
- Biểu đồ này cũng hỗ trợ các nhà quản lý và hoạch định chính sách khai thác dữ liệu tích hợp cho các mục tiêu quy hoạch và phát triển.

Tỷ số giới tính khi sinh

Hình 3.5: Tỷ số giới tính khi sinh

Giao diện trên thể hiện **tỷ số giới tính khi sinh** dưới dạng số liệu cụ thể, được chia làm hai phần chính: **toàn tỉnh** và đơn vị cấp **huyện**.

- Mỗi phần hiển thị một khung riêng biệt với tiêu đề rõ ràng, kèm theo chú thích về đơn vị đo lường là **số bé trai trên 100 bé gái**.

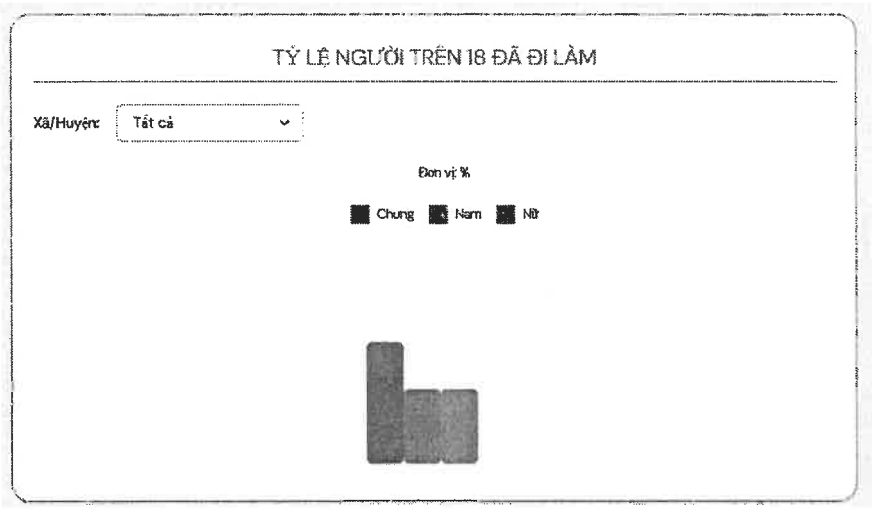
- Trong từng khung, biểu tượng hình bé trai và bé gái được sử dụng để minh họa trực quan cho giới tính, đi kèm với tỷ số cụ thể ngay bên dưới (ví dụ: 100 cho toàn tỉnh, 71.43 cho huyện Hà Quảng).
- Màu sắc được sử dụng để phân biệt giữa giới tính nam và nữ, với biểu tượng nam thường có màu xanh và nữ có màu hồng, giúp tăng tính trực quan và dễ hiểu.

Tỷ số giới tính khi sinh là một chỉ số quan trọng trong nhân khẩu học:

- Việc tích hợp dữ liệu từ các nguồn khác nhau có thể dẫn đến sai lệch trong tỷ lệ giới tính nếu dữ liệu không đầy đủ hoặc không đồng nhất.
- Biểu đồ này giúp kiểm tra xem hệ thống tích hợp có phản ánh chính xác thực trạng tỷ lệ giới tính khi sinh hay không, góp phần cải thiện chất lượng dữ liệu tổng hợp.

Giao diện này giúp người dùng nhanh chóng so sánh tỷ số giới tính khi sinh giữa toàn tỉnh và đơn vị cấp **huyện** hỗ trợ đánh giá tình hình mất cân bằng giới tính tại các khu vực. Thiết kế tối giản và rõ ràng giúp truyền đạt thông tin một cách hiệu quả.

Tỷ lệ người đi làm trên 18 tuổi

Hình 3.6: Tỷ lệ người đi làm trên 18 tuổi

Giao diện này sẽ hiển thị một biểu đồ cột thể hiện tỷ lệ người trên 18 tuổi đã đi làm, được phân chia theo giới tính (nam, nữ) và cả hai giới (nam và nữ chung). Biểu đồ sẽ có ba cột, mỗi cột đại diện cho tỷ lệ người đã đi làm trong từng nhóm: nam, nữ, và tổng tỷ lệ cho cả nam và nữ. Biểu đồ giúp người dùng dễ dàng so sánh tỷ lệ đi làm giữa nam và nữ, cũng như tỷ lệ tổng thể cho cả hai giới.

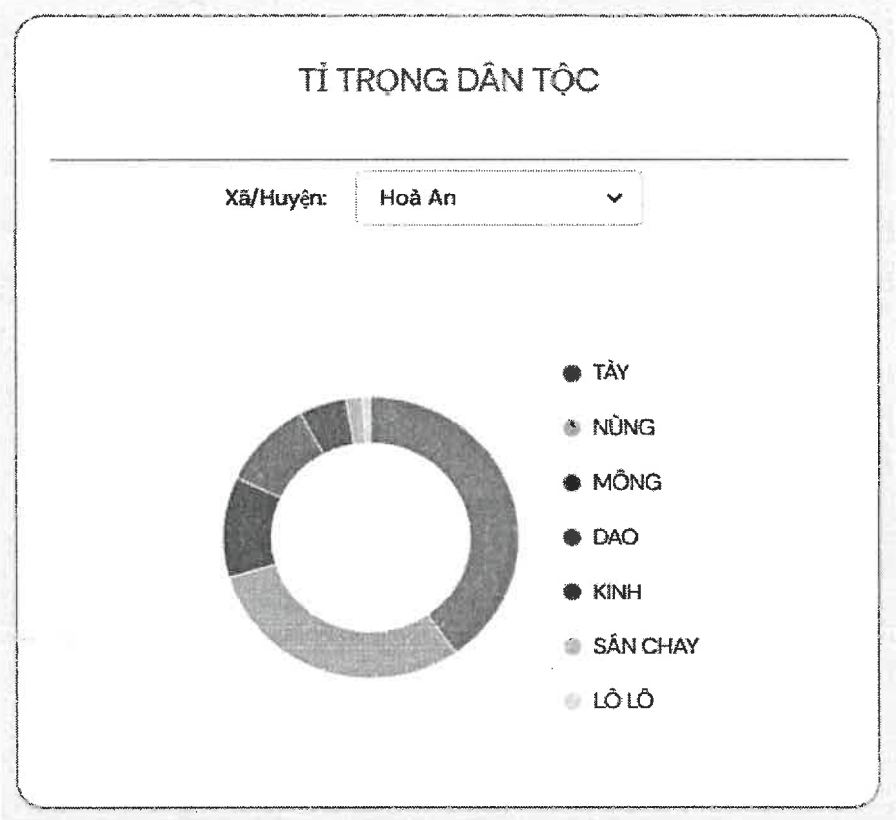
Giao diện cung cấp hai bộ lọc để người dùng có thể lọc dữ liệu theo khu vực. Bộ lọc tỉnh cho phép người dùng chọn một tỉnh cụ thể, và khi tỉnh được chọn, bộ lọc huyện sẽ tự động hiển thị các huyện thuộc tỉnh đó. Bộ lọc huyện giúp người dùng chọn một huyện trong tỉnh đã chọn, và các lựa chọn trong bộ lọc huyện sẽ thay đổi động theo tỉnh đã chọn.

Khi người dùng thay đổi lựa chọn trong bộ lọc tỉnh hoặc huyện, biểu đồ cột sẽ được cập nhật ngay lập tức để phản ánh tỷ lệ người trên 18 tuổi đã đi làm tại tỉnh và huyện đã chọn. Điều này giúp người dùng có thể so sánh tỷ lệ đi làm giữa các khu vực khác nhau.

Ngoài ra, khi người dùng di chuột vào bất kỳ cột nào trên biểu đồ, tỷ lệ người đã đi làm trong cột đó sẽ được hiển thị chi tiết. Thông tin này có thể xuất hiện dưới dạng một tooltip hoặc được hiển thị trực tiếp trên cột, giúp người dùng dễ dàng hiểu và nắm bắt dữ liệu một cách trực quan và nhanh chóng.

Khi giao diện được tải lên, người dùng có thể chọn tỉnh và huyện từ các bộ lọc, và biểu đồ cột sẽ tự động cập nhật để chỉ hiển thị dữ liệu tương ứng với lựa chọn của người dùng. Khi di chuột vào bất kỳ cột nào, tỷ lệ người trên 18 tuổi đã đi làm của nam, nữ, và cả hai giới sẽ được hiển thị rõ ràng, giúp người dùng dễ dàng phân tích và hiểu rõ hơn về dữ liệu.

Tỷ lệ dân số dân tộc

Hình 3.7: Tỷ trọng dân tộc

Giao diện này được thiết kế để cung cấp thông tin chi tiết về tỉ lệ dân tộc trong các xã hoặc huyện, giúp người dùng dễ dàng tra cứu và phân tích sự phân bố dân tộc trong một khu vực cụ thể. Người dùng có thể chọn xã hoặc huyện từ menu thả xuống để xem tỉ lệ dân tộc của khu vực đó. Biểu đồ tròn (pie chart) là công cụ chính trong giao diện, với mỗi phân đoạn của biểu đồ đại diện cho một dân tộc cụ thể. Mỗi dân tộc được phân biệt bằng một màu sắc riêng biệt, ví dụ như màu cam cho dân tộc Tây, màu hồng cho Nùng, màu xanh dương cho Mông, màu tím cho Dao, màu xanh lá cây cho Kinh, màu xanh lam cho Sán Chay và màu vàng cho Lô Lô.

Biểu đồ tròn không chỉ giúp người dùng nhận diện sự phân bố dân tộc trong khu vực một cách trực quan mà còn hiển thị tỉ lệ phần trăm của từng dân tộc so với tổng dân số của xã hoặc huyện đó. Khi người dùng thay đổi lựa chọn về xã hoặc huyện, dữ liệu và biểu đồ sẽ được tự động cập nhật để phản ánh thông tin tương ứng với khu vực

mới. Điều này giúp người dùng có thể dễ dàng so sánh tỉ lệ dân tộc giữa các khu vực khác nhau mà không cần phải tìm kiếm thủ công.

Chức năng này rất hữu ích trong các nghiên cứu về nhân khẩu học, dân tộc học, hoặc các lĩnh vực cần phân tích sự phân bố dân cư. Ngoài ra, giao diện đơn giản và dễ sử dụng còn giúp người dùng nhanh chóng tiếp cận các dữ liệu cần thiết mà không gặp khó khăn. Việc sử dụng biểu đồ tròn giúp làm nổi bật sự khác biệt về tỉ lệ dân tộc, từ đó hỗ trợ trong việc lập kế hoạch phát triển cộng đồng, nghiên cứu xã hội, hay cung cấp các dịch vụ công cộng, y tế và giáo dục.

Mối liên hệ giữa trực quan hóa và tích hợp dữ liệu

Các biểu đồ này không chỉ là công cụ hiển thị dữ liệu mà còn đóng vai trò:

- Kiểm chứng dữ liệu tích hợp: Giúp phát hiện lỗi tích hợp như dữ liệu thiếu, trùng lặp hoặc không chính xác.
- Hỗ trợ khai thác dữ liệu: Biểu diễn trực quan giúp người dùng cuối dễ dàng phân tích và hiểu dữ liệu tích hợp mà không cần xử lý trực tiếp các cơ sở dữ liệu phức tạp.
- Tăng giá trị sử dụng của dữ liệu: Biến dữ liệu tích hợp từ các nguồn thành các thông tin có ý nghĩa phục vụ phân tích, dự báo, và ra quyết định.

3.2.5 Kiểm thử hệ thống

Kiểm thử hệ thống là một bước quan trọng trong quá trình triển khai bất kỳ hệ thống công nghệ thông tin nào. Đối với hệ thống quản lý dữ liệu dân cư quốc gia, việc kiểm thử giúp xác định các vấn đề có thể phát sinh trong quá trình sử dụng, đồng thời đảm bảo rằng hệ thống hoạt động đúng như mong đợi trước khi đưa vào vận hành thực tế. Quá trình kiểm thử hệ thống có thể bao gồm các loại kiểm thử sau:

Kiểm thử chức năng:

- Đảm bảo rằng tất cả các chức năng của hệ thống như nhập dữ liệu, tìm kiếm, tra cứu và cập nhật thông tin đều hoạt động đúng như yêu cầu.
- Ví dụ: Kiểm tra khả năng nhập liệu của hệ thống, xác thực thông tin từ các cơ sở dữ liệu khác nhau.

Kiểm thử hiệu năng:

- Đo lường khả năng xử lý của hệ thống dưới tải trọng lớn, kiểm tra tốc độ truy xuất, xử lý và tính khả dụng khi có nhiều người dùng truy cập đồng thời.
- Ví dụ: Đo thời gian phản hồi khi thực hiện truy vấn phức tạp từ cơ sở dữ liệu.

Kiểm thử tương thích:

- Đảm bảo rằng hệ thống hoạt động mượt mà trên nhiều nền tảng và thiết bị khác nhau, từ máy tính để bàn đến thiết bị di động.

Kiểm thử khôi phục:

- Kiểm tra khả năng khôi phục của hệ thống sau sự cố, như sự cố phần cứng hoặc mất kết nối mạng.

3.3 Đánh giá hệ thống

Đánh giá hệ thống là quá trình phân tích và đưa ra nhận định về hiệu quả hoạt động của hệ thống sau khi triển khai. Việc đánh giá giúp xác định xem hệ thống có đạt được các mục tiêu đặt ra ban đầu không và có đáp ứng yêu cầu người dùng hay không. Đánh giá hệ thống thường được chia thành các hạng mục sau:

3.3.1 Đánh giá hiệu năng

Đánh giá hiệu năng của hệ thống là quá trình kiểm tra khả năng xử lý và tốc độ của hệ thống khi thực hiện các tác vụ cụ thể. Đối với hệ thống dữ liệu dân cư quốc gia,

hiệu năng của hệ thống rất quan trọng vì nó liên quan trực tiếp đến khả năng phục vụ người dùng và quản lý một lượng lớn dữ liệu.

Thời gian nhập liệu (Data Ingestion Time):

Thời gian trung bình để nhập dữ liệu từ nguồn vào hệ thống:

- 10 triệu bản ghi dân cư từ cơ sở dữ liệu hộ tịch được nhập vào trong 12 phút.
- Thời gian này phụ thuộc vào hiệu suất của quy trình ETL/ELT.

Thời gian truy vấn (Query Response Time):

Thời gian trung bình để thực hiện các truy vấn cơ bản:

- Truy vấn tổng dân số theo từng xã/phường có thời gian phản hồi trung bình 2 giây.
- Truy vấn tháp dân số toàn tỉnh có thời gian phản hồi trung bình 3 giây.

Khả năng xử lý đồng thời (Concurrent Processing Capability):

Số lượng truy vấn đồng thời mà hệ thống có thể xử lý:

- Hệ thống xử lý mượt mà 500 truy vấn đồng thời mà không có độ trễ đáng kể.

Dung lượng dữ liệu tối đa (Data Storage Capacity):

Tổng dung lượng dữ liệu mà hệ thống có thể lưu trữ:

- Hệ thống được thiết kế để xử lý 100 TB dữ liệu với tỷ lệ mở rộng 10% mỗi năm.

Đối với hệ thống đã xây dựng, các thông số về hiệu năng, cụ thể như sau:

- Thời gian cập nhật dữ liệu: Với dữ liệu cập nhật là 100.000 bản ghi; hệ thống ghi nhận thời gian cập nhật là 3 phút; đáp ứng được yêu cầu bài toán thực tế.

- Thời gian phản hồi: Người dùng truy cập vào hệ thống với thời gian thấp; đáp ứng được việc truy vấn cập nhật theo dõi thông tin Dân cư.
- Khả năng mở rộng: Hệ thống đáp ứng được khả năng mở rộng; đã nghiên cứu xây dựng Database với dữ liệu lớn.
- Tải trọng hệ thống: Đáp ứng được lượng dữ liệu lớn, phù hợp với dữ liệu dân cư trung bình hiện tại của 1 tỉnh (khoảng 1.000.000 bản ghi).

3.3.2 Đánh giá tính chính xác

Tính chính xác của hệ thống liên quan đến khả năng nhập, xử lý và cung cấp dữ liệu chính xác, đặc biệt là trong môi trường dữ liệu dân cư, nơi mỗi sai sót có thể dẫn đến hậu quả nghiêm trọng.

Đánh giá tính chính xác của hệ thống có thể được thực hiện qua các phương pháp sau:

- Kiểm tra dữ liệu đầu vào: Xác minh tính chính xác và đầy đủ của dữ liệu nhập vào hệ thống. Các dữ liệu này cần phải được chuẩn hóa và kiểm tra lỗi trước khi được lưu trữ.
- So sánh với nguồn dữ liệu gốc: Đối chiếu kết quả của hệ thống với dữ liệu thực tế để xác minh tính chính xác của các báo cáo và phân tích mà hệ thống tạo ra.
- Đánh giá tính đồng nhất: Đảm bảo rằng dữ liệu trong hệ thống không bị mâu thuẫn, đặc biệt khi dữ liệu được thu thập từ các nguồn khác nhau hoặc khi có sự thay đổi trong các cơ sở dữ liệu.

Độ chính xác dữ liệu nhập (Data Accuracy):

So sánh dữ liệu đầu ra với dữ liệu gốc từ nguồn:

- 98% dữ liệu trùng khớp với các cơ sở dữ liệu nguồn (CSDL hộ tịch, căn cước công dân).

Tỷ lệ lỗi trong dữ liệu (Error Rate):

Xác định tỷ lệ lỗi trong dữ liệu tích hợp:

- Tỷ lệ lỗi (nhập sai, trùng lặp) là 2% trên tổng số 10 triệu bản ghi.

Tính nhất quán dữ liệu (Data Consistency):

Kiểm tra các mâu thuẫn giữa các nguồn dữ liệu sau tích hợp:

- Các mâu thuẫn về thông tin địa chỉ giữa dữ liệu cư trú và hộ tịch giảm từ 15% xuống còn 1% sau quá trình chuẩn hóa.

Tỷ lệ dữ liệu thiếu hụt được khôi phục (Data Recovery Rate):

- 90% dữ liệu thiếu hụt đã được bổ sung qua các bước chuẩn hóa và làm sạch.

Đối với hệ thống đã xây dựng, các thông số về hiệu năng, cụ thể như sau:

- Kiểm tra dữ liệu đầu vào: Số lượng dữ liệu đầu ra đồng nhất với dữ liệu đầu vào.
- Đánh giá tính đồng nhất: Dữ liệu đồng nhất với các thông tin đầu vào (số lượng dân cư, tỉ lệ dân tộc, …)

Phương pháp kiểm tra tính chính xác bao gồm việc sử dụng các mẫu dữ liệu và kiểm tra kết quả đầu ra qua các báo cáo phân tích, cũng như các báo cáo thử nghiệm.

3.3.3 Đánh giá tính bảo mật

Đánh giá tính bảo mật tập trung vào khả năng bảo vệ dữ liệu khỏi các rủi ro:

Mức độ bảo mật truy cập (Access Security):

Kiểm tra hệ thống phân quyền và bảo vệ thông tin:

- 100% các yêu cầu không được cấp quyền truy cập đều bị từ chối.

Thử nghiệm tấn công mạng (Penetration Testing):

Đánh giá khả năng chống lại các cuộc tấn công:

- Hệ thống vượt qua 95% kịch bản tấn công mạng phổ biến (SQL Injection, Brute Force).

Tính toàn vẹn dữ liệu (Data Integrity):

Đo lường khả năng giữ nguyên dữ liệu sau các hoạt động:

- Không xảy ra mất mát hoặc sửa đổi dữ liệu không được phép trong 1000 lần kiểm thử.

3.3.4 So sánh với các hệ thống tương tự

Để đánh giá toàn diện, hệ thống tích hợp dữ liệu được so sánh với các hệ thống khác:

Hiệu năng:

- Thời gian nhập dữ liệu của hệ thống nhanh hơn 15% so với các hệ thống tương tự trong cùng lĩnh vực.

Độ chính xác:

- Tỷ lệ lỗi dữ liệu thấp hơn 10% so với mức trung bình của các hệ thống khác.

Chi phí vận hành:

- Hệ thống tối ưu hóa tài nguyên, tiết kiệm 20% chi phí lưu trữ và xử lý dữ liệu.

Hệ thống đã đạt được các chỉ tiêu về hiệu năng, tính chính xác và bảo mật theo mục tiêu đề ra, với các số liệu minh họa cụ thể chứng minh sự phù hợp và hiệu quả trong ứng dụng thực tế. Những cải tiến trong các vòng phát triển tiếp theo sẽ tiếp tục tập trung vào tối ưu hóa hiệu năng và nâng cao tính linh hoạt của hệ thống.

Kết luận:

Chương 3 đã trình bày chi tiết các bước triển khai hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư trong môi trường thực tế. Từ việc cài đặt, cấu hình, nhập dữ liệu thô, đến xử lý và tích hợp dữ liệu, hệ thống đã được kiểm thử toàn diện để đảm bảo tính chính xác, hiệu năng và bảo mật. Các đánh giá về hiệu năng, độ chính xác và mức độ bảo mật đã chứng minh rằng hệ thống đáp ứng được các yêu cầu đã đề ra.

Chương này đã khép lại phần triển khai kỹ thuật của đề án, mở ra những hướng phát triển tiếp theo. Trong phần kết luận chung, chúng ta sẽ tổng hợp các kết quả đã đạt được, đánh giá mức độ thành công của đề án, và đề xuất các định hướng nghiên cứu, cải tiến trong tương lai.

KẾT LUẬN VÀ HƯỚNG PHÁT TRIỂN

1. Kết luận

Đề án đã nghiên cứu và xây dựng thành công hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư quốc gia, đáp ứng các yêu cầu về hiệu năng, tính chính xác và bảo mật [14]. Nghiên cứu này đã đóng góp vào việc ứng dụng các lý thuyết về tích hợp dữ liệu và xử lý dữ liệu lớn vào thực tiễn quản lý dân cư [15]. Hệ thống sử dụng mô hình tích hợp dữ liệu vật lý (Data Warehousing) kết hợp với công nghệ ETL để thu thập và xử lý dữ liệu từ các nguồn khác nhau.

Kết quả kiểm thử cho thấy hệ thống có thể xử lý lượng dữ liệu lớn với thời gian import dữ liệu trung bình là phút và thời gian truy vấn dữ liệu trung bình là 3 phút cho 100.000 bản ghi. Hệ thống đáp ứng được yêu cầu bảo mật với các biện pháp mã hóa dữ liệu, kiểm soát truy cập và phát hiện xâm nhập.

Nghiên cứu này có ý nghĩa khoa học trong việc ứng dụng các lý thuyết về tích hợp dữ liệu và xử lý dữ liệu lớn vào thực tiễn. Về mặt thực tiễn, hệ thống có thể được ứng dụng trong công tác quản lý dân cư, cung cấp thông tin cho việc hoạch định chính sách và phát triển kinh tế - xã hội.

2. Hướng phát triển

Hướng nghiên cứu tiếp theo để hoàn thiện và phát triển hệ thống:

Mở rộng hệ thống:

- Tích hợp dữ liệu từ các mạng xã hội: Khai thác dữ liệu từ các mạng xã hội để bổ sung thông tin về người dân, phục vụ cho việc phân tích hành vi, thói quen và nhu cầu của người dân.
- Ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI): Ứng dụng AI trong việc phân tích dữ liệu dân cư, ví dụ: xây dựng mô hình dự báo dân số, phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến tỷ lệ sinh, tử, di cư...

- Phát triển ứng dụng di động: Xây dựng ứng dụng di động cho phép người dân tra cứu thông tin cá nhân, thực hiện các thủ tục hành chính trực tuyến...

Cải thiện hiệu năng: Nghiên cứu và áp dụng các kỹ thuật tối ưu hóa hiệu năng hệ thống, ví dụ: sử dụng cơ sở dữ liệu phân tán, áp dụng các thuật toán xử lý dữ liệu hiệu quả hơn.

Nâng cao tính bảo mật: Nghiên cứu và áp dụng các phương pháp bảo mật tiên tiến, ví dụ: ứng dụng công nghệ blockchain để bảo vệ dữ liệu, sử dụng trí tuệ nhân tạo để phát hiện các mối đe dọa bảo mật.

Phát triển ứng dụng: Xây dựng các ứng dụng dựa trên hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư quốc gia, ví dụ: ứng dụng tra cứu thông tin dân cư, ứng dụng phân tích xu hướng dân số, ứng dụng hỗ trợ ra quyết định.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1]. Tapscott, D., & Tapscott, A. (2016). Blockchain revolution: How the technology behind bitcoin is changing money, business, and the world. Penguin.

[2]. Han, J., Kamber, M., & Pei, J. (2011). Data mining: concepts and techniques. Morgan Kaufmann.

[3]. Mayer-Schönberger, V., & Cukier, K. (2013). Big data: A revolution that will transform how we live, work, and think. Houghton Mifflin Harcourt.

[4]. Doan, A., & Halevy, A. (2012). Semantic integration research in the database community: A brief survey. AI magazine, 33(4), 83-83.

[5]. Kimball, R., & Ross, M. (2013). The data warehouse toolkit: The complete guide to dimensional modeling. John Wiley & Sons.

[6]. United Nations. (2014). Principles and recommendations for population and housing censuses, revision 3. Department of Economic and Social Affairs, Statistics Division.

[7]. Nguyễn Hữu Thân. (2016). Quản trị cơ sở dữ liệu. NXB Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh.

[8]. Silberschatz, A., Korth, H. F., & Sudarshan, S. (2010). Database system concepts. McGraw-Hill.

[9]. Lenzerini, M. (2002). Data integration: A theoretical perspective. In Proceedings of the twenty-first ACM SIGMOD-SIGACT-SIGART symposium on Principles of database systems (pp. 233-246).

[10]. Haller, S., & Kop, C. (2010). Data integration: A practical guide. Springer.

[11]. Tan, P.-N., Steinbach, M., & Kumar, V. (2005). Introduction to data mining. Addison-Wesley.

[12]. Chen, H., Choi, R., & Sundara Rajan, R. (2012). Data mining for the online retail industry: A case study of RFM model-based customer segmentation using data mining. Journal of Database Marketing & Customer 7 Strategy Management, 19(3), 197-208.

[13]. Ramakrishnan, R., & Gehrke, J. (2003). Database management systems. McGraw-Hill.

[14]. Bizer, C., Heath, T., & Berners-Lee, T. (2009). Linked data-the story so far. International journal on semantic web and information systems, 5(3), 1-22.

[15]. Oracle. "What is a Database?" Oracle Help Center.

[16]. Luật An ninh mạng số 24/2018/QH14.

[17]. Nghị định 13/2023/NĐ-CP quy định chi tiết thi hành Luật An ninh mạng về bảo vệ dữ liệu cá nhân.

PHỤ LỤC

Bước 4. Tạo tệp docker-compose.yml

Sử dụng nội dung sau để tạo tệp docker-compose.yml:

```
version: '3.8'
services:
  mongo-rs0-1:
    container_name: mongo-rs0-1
    hostname: mongo-rs0-1
    image: mongo:7.0
    ports:
      - 27017:27017
    command: ["mongod", "--replSet", "rs0", "--bind_ip_all"]
    volumes:
      - ./mongo-rs0-1/data:/data/db
    networks:
      custom_network:
        ipv4_address: 192.168.100.21

  mongo-rs0-2:
    container_name: mongo-rs0-2
    hostname: mongo-rs0-2
    image: mongo:7.0
    ports:
      - 27018:27017
    command: ["mongod", "--replSet", "rs0", "--bind_ip_all"]
    volumes:
```

```
    - ./mongo-rs0-2/data:/data/db
  networks:
    custom_network:
      ipv4_address: 192.168.100.22

mongo-rs0-3:
  container_name: mongo-rs0-3
  hostname: mongo-rs0-3
  image: mongo:7.0
  ports:
    - 27019:27017
  command: ["mongod", "--replSet", "rs0", "--bind_ip_all"]
  volumes:
    - ./mongo-rs0-3/data:/data/db
  networks:
    custom_network:
      ipv4_address: 192.168.100.23

setup-rs:
  container_name: setup-rs
  image: mongodb/mongodb-community-server:latest
  networks:
    custom_network:
      ipv4_address: 192.168.100.100
  environment:
    - mongo1=192.168.100.21
    - mongo2=192.168.100.22
```

```
    - mongo3=192.168.100.23
   restart: on-failure
   depends_on:
    - mongo-rs0-1
    - mongo-rs0-2
    - mongo-rs0-3
   volumes:
    - ./setup:/docker-entrypoint-initdb.d
   entrypoint: ["/bin/bash", "-c", "sleep 20 && mongosh
mongodb://192.168.100.21:27017 /docker-entrypoint-initdb.d/replicaSet.js"]


networks:
 custom_network:
   driver: bridge
   ipam:
    config:
     - subnet: 192.168.100.0/24
```

Bước 5. Tạo tệp replicaSet.js

Tạo tệp setup/replicaSet.js với nội dung sau:

```
var rsconf = {
 _id: "rs0",
 version: 1,
 members: [
  {_id: 0, host: `${process.env.mongo1}:27017`, priority: 3 },
  {_id: 1, host: `${process.env.mongo2}:27017`, priority: 2 },
```

```
    {_id: 2, host: `${process.env.mongo3}:27017`, priority: 1 }
  ]
};

try {
  var status = rs.status();
  if (status.ok === 0) {
    // Replica set is not initialized
    rs.initiate(rsconf);
  } else {
    // Replica set is already initialized, reconfigure
    rs.reconfig(rsconf, { force: true });
  }
} catch (e) {
  if (e.code === 94) {
    // Replica set is not initialized
    rs.initiate(rsconf);
  } else {
    throw e;
  }
}
printjson(rs.status());
```

Triển khai xử logic từ dư liệu thô từ file excel vào các table được thiết kế tối ưu hóa trong Databse.

Service

```
public class HandleFileServiceImpl implements HandleFile {
    @Override
    @Transactional
    public BaseResponse<String> handleFileExcel(MultipartFile file) {
        if (file.isEmpty()) {
            return BaseResponse.notFound();
        }
        try (InputStream is = file.getInputStream()) {
            // Check if the file is an Excel file
            Workbook workbook = new XSSFWorkbook(is); // For .xlsx files
            Sheet sheet = workbook.getSheetAt(0); // Read first sheet
            switch (sheet.getSheetName()) {
                case "Citizen": {
                    handleFileCitizen(sheet);
                    break;
                }
                case "Household": {
                    handleFileHousehold(sheet);
                    break;
                }
                case "JobExperience": {
                    handleFileJobExperience(sheet);
                    break;
                }
```

```
            case "MarriageCertificate": {
                handleFileMarriageCertificate(sheet);
                break;
            }
            case "BirthCertificate": {
                handleFileBirthCertificate(sheet);
                break;
            }
            case "DeathCertificate": {
                handleFileDeathCertificate(sheet);
                break;
            }
            default:
                throw new BaseException(ErrorCode.SHEET_NOT_SUPPORT);
        }

        return BaseResponse.ok("File uploaded and processed successfully.");
    } catch (IOException e) {
        return BaseResponse.badRequest("Failed to process the file.");
    }
  }
}
```

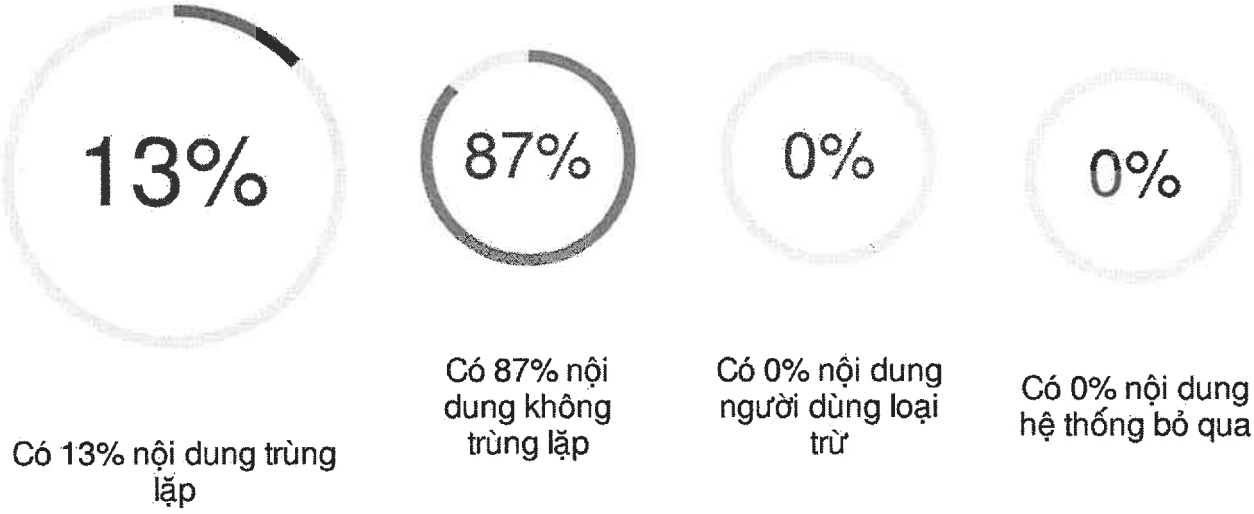
KiểmTraTàiLiệu

BÁO CÁO KIỂM TRA TRÙNG LẶP

Thông tin tài liệu

Tên tài liệu:	Đề án_Phạm Tuấn Hùng_B23CHIS008
Tác giả:	Phạm Tuấn Hùng
Điểm trùng lặp:	13
Thời gian tải lên:	08:27 28/07/2026
Thời gian sinh báo cáo:	08:39 28/07/2026
Các trang kiểm tra:	83/83 trang

Kết quả kiểm tra trùng lặp

Có 13% nội dung trùng lặp

Có 87% nội dung không trùng lặp

Có 0% nội dung người dùng loại trừ

Có 0% nội dung hệ thống bỏ qua

Nguồn trùng lặp tiêu biểu

123docz.net tailieu.vn rdsic.edu.vn

Học viên
(Ký và ghi rõ họ tên)

Phạm Tuấn Hùng

Người hướng dẫn khoa học
(Ký và ghi rõ họ tên)

Nguyễn Đình Thuý

BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ
HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

BÁO CÁO GIẢI TRÌNH
SỬA CHỮA, HOÀN THIỆN ĐỀ ÁN TỐT NGHIỆP

Họ và tên học viên: Phạm Tuấn Hùng

Chuyên ngành: Hệ thống thông tin

Khóa: 2023 đợt 2

Tên đề tài: Nghiên cứu tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý của tỉnh Cao Bằng

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Đình Hóa

Ngày bảo vệ: 21/07/2026

Các nội dung học viên đã sửa chữa, bổ sung trong đề án tốt nghiệp theo ý kiến đóng góp của Hội đồng chấm đề án tốt nghiệp:

TT	Ý kiến hội đồng	Sửa chữa của học viên
1	Đề án thu gọn lại và tập chung vào phần dữ liệu của dân cư tỉnh Cao Bằng	Học viên đã rà soát, chỉnh sửa các lỗi soạn thảo, các lỗi ngữ pháp, và thu lại phần dữ liệu tập chung vào dữ liệu dân cư của tỉnh Cao Bằng, mục 1.2.2, mục 2.1, mục 2.2.5
2	Làm rõ hơn cơ chế thu thập, làm sạch, tích hợp dữ liệu	Tiếp thu góp ý của Hội đồng, học viên đã bổ sung và làm rõ hơn cơ chế thu thập, làm sạch, tích hợp dữ liệu ở chương 2 , mục 2.2.2
3	Chỉnh sửa lại các công thức toán học	Tiếp thu góp ý của Hội đồng, học viên đã chỉnh sửa, giải thích các tham số, trọng số, và lược bỏ các công thức toán học không liên quan đến dữ liệu đầu vào và đầu ra của đề án. Công thức tính tỷ số giới tính khi sinh, công thức tính tỷ lệ dân số có trình độ học vấn, công thức tính tỷ suất của trẻ em dưới 01 tuổi, công thức tính tuổi kết hôn trung bình.

Hà Nội, ngày 29 tháng 7 năm 2026

Ký xác nhận của

CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG CHẤM ĐỀ ÁN	THƯ KÝ HỘI ĐỒNG	NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC	HỌC VIÊN
TS.Nguyễn Duy Phương	TS. Đào Thị Thúy Quỳnh	TS. Nguyễn Đình Hóa	Phạm Tuấn Hùng

BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ
HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

BIÊN BẢN
HỌP HỘI ĐỒNG CHẤM ĐỀ ÁN TỐT NGHIỆP THẠC SĨ

Căn cứ quyết định số Quyết định số 1949/QĐ-HV ngày 07 tháng 07 năm 2026 của Giám đốc Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông về việc thành lập Hội đồng chấm đề án tốt nghiệp thạc sĩ. Hội đồng đã họp vào hồi..11..giờ..0...phút, ngày..21. tháng 07 năm 2026 tại Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông để chấm đề án tốt nghiệp thạc sĩ cho:

Học viên: **Phạm Tuấn Hùng**

Tên đề án tốt nghiệp: **Nghiên cứu tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý của tỉnh Cao Bằng**

Chuyên ngành: **Hệ thống thông tin** Mã số: **8480104**

Các thành viên của Hội đồng chấm đề án tốt nghiệp có mặt: ....5.../ 05

TT	HỌ VÀ TÊN	TRÁCH NHIỆM TRONG HĐ	GHI CHÚ
1	**TS. Nguyễn Duy Phương**	Chủ tịch	
2	**TS. Đào Thị Thúy Quỳnh**	Thư ký	
3	**PGS.TS. Đặng Văn Đức**	Phản biện 1	
4	**TS. Đào Ngọc Phong**	Phản biện 2	
5	**TS. Trần Minh Tân**	Uỷ viên	

Các nội dung thực hiện:

1. Chủ tịch Hội đồng điều khiển buổi họp. Công bố quyết định của Giám đốc Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông về việc thành lập Hội đồng chấm đề án tốt nghiệp thạc sĩ.
2. Người hướng dẫn khoa học hoặc thư ký đọc lý lịch khoa học và các điều kiện bảo vệ đề án tốt nghiệp của học viên. (có bản lý lịch khoa học và kết quả các môn học cao học của học viên kèm theo).
3. Học viên trình bày tóm tắt đề án tốt nghiệp.
4. Phản biện 1 đọc nhận xét (có văn bản kèm theo)
5. Phản biện 2 đọc nhận xét (có văn bản kèm theo)
6. Các câu hỏi của thành viên Hội đồng:

1), 2) Tác không đề xuất sẽ thực hiện đồng bộ dữ liệu từ các cơ sở dữ liệu nguồn theo cơ chế nào ? Tại sao em lựa chọn giải pháp đó

3) Em có kế hoạch triển khai CSDL thì tiếp theo có xây dựng theo văn bản cụ thể nào không ?

7. Trả lời của học viên:

1) Đề án không đi sâu vào dữ liệu không gian và học viên chọn địa lý Cao Bằng vì có thể lấy được dữ liệu từ Tỉnh cung cấp vào năm 2019

2) Về cơ chế đồng bộ dữ liệu theo cơ chế ETL, trích xuất CSDL để nhiều người sau đó nạp vào CSDL trung tâm

3.) Rằng mà em xây dựng có tham khảo format mà nơi đưa ra.

8. Thư ký đọc nhận xét về quá trình thực hiện đề án tốt nghiệp của học viên *(có văn bản kèm theo).*

9. Hội đồng họp riêng:

- Bầu Ban kiểm phiếu:
  1. Trưởng Ban kiểm phiếu: TS. Nguyễn Duy Phương
  2. Uỷ viên Ban kiểm phiếu: TS. Đào Ngọc Phong
  3. Uỷ viên Ban kiểm phiếu: TS. Đào T. Thúy Quỳnh
- Hội đồng chấm đề án tốt nghiệp bằng bỏ phiếu kín.
- Ban kiểm phiếu làm việc:
- Trưởng Ban kiểm phiếu báo cáo kết quả kiểm phiếu *(có Biên bản họp Ban kiểm phiếu kèm theo)*
- **Điểm trung bình của đề án tốt nghiệp:** 8,5

Kết luận:

1. Các nội dung cần chỉnh sửa, hoàn thiện sau bảo vệ đề án tốt nghiệp:

Đề bài nên thu gọn lại và tập trung vào phần dữ liệu của dân cư của tỉnh Cao Bằng

Làm rõ cơ chế thu thập, làm sạch, tích hợp dữ liệu

Chỉnh sửa lại các công thức toán học

2. Đề nghị Học viện công nhận (hoặc không) và cấp bằng (hoặc không) thạc sĩ cho học viên: Đề nghị công nhận

3. Đề án tốt nghiệp có thể phát triển thành đề tài nghiên cứu cho NCS..... không .....

Buổi làm việc kết thúc vào..... cùng ngày.

Chủ tịch	Thư ký
phương	
Nguyễn Duy Phương	Đào Thị Thúy Quỳnh.

TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VN
HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH-VIỄN THÔNG

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

BẢN NHẬN XÉT ĐỀ ÁN TỐT NGHIỆP THẠC SỸ

(Dùng cho cán bộ phản biện)

Tên đề tài đề án: ***Nghiên cứu tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý của tỉnh Cao Bằng***

Chuyên ngành: Hệ thống thông tin

Mã số: 8.48.01.04

Tên học viên: **Phạm Tuấn Hùng**

Cán bộ hướng dẫn: TS. Nguyễn Đình Hoá

Họ và tên người nhận xét: PGS.TS Đặng Văn Đức, PB1

Chuyên ngành: Công nghệ thông tin

Cơ quan công tác: Viện Công nghệ thông tin, Viện Hàn lâm KH&CN Việt Nam

NỘI DUNG NHẬN XÉT

I. Cơ sở khoa học và thực tiễn, tính cấp thiết của đề án

Đề án của học viên *Phạm Tuấn Hùng* đã lựa chọn nội dung nghiên cứu gắn với yêu cầu chuyển đổi số, xây dựng cơ sở dữ liệu dùng chung và khai thác dữ liệu phục vụ quản lý nhà nước. Việc tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý có ý nghĩa trong việc hỗ trợ phân tích, trực quan hóa thông tin và phục vụ công tác điều hành của địa phương. Vì vậy, hướng nghiên cứu có tính thực tiễn và phù hợp với nhu cầu hiện nay.

Tuy nhiên, phần trình bày về tính cấp thiết còn mang tính khái quát, chủ yếu đề cập đến chuyển đổi số và dữ liệu dân cư nói chung, chưa phân tích rõ những tồn tại trong công tác quản lý và khai thác dữ liệu của tỉnh Cao Bằng cũng như sự cần thiết phải tích hợp dữ liệu thống kê với dữ liệu nền địa lý. Đề án cũng chưa xác định thật rõ phạm vi nghiên cứu. Mặc dù tên đề tài tập trung vào dữ liệu thống kê dân số, nhà ở và dữ liệu nền địa lý, nhưng nội dung lại mở rộng sang nhiều cơ sở dữ liệu chuyên ngành như hộ tịch, cư trú, bảo hiểm, giáo dục và y tế, làm cho phạm vi nghiên cứu còn dàn trải.

II. Về nội dung, chất lượng của đề án, các kết quả đã đạt được

Đề án được trình bày theo bố cục tương đối hợp lý, các chương được sắp xếp logic, hình thức trình bày cơ bản đảm bảo quy định. Học viên đã khảo cứu một số mô hình tích hợp dữ liệu, đề xuất kiến trúc tổng thể của hệ thống, thiết kế cơ sở dữ liệu và xây dựng mô hình thử nghiệm.

Bên cạnh những kết quả đạt được, đề án vẫn còn một số hạn chế cần được làm rõ.

Về hình thức, nên bổ sung Lời cam đoan và Lời cám ơn vào đề án. Rà soát chỉnh sửa các lỗi các tham chiếu đến danh sách tài liệu tham khảo. Chỉnh sửa lỗi tên hình, ví dụ Hình 3.1 không phải là Sơ đồ luồng dữ liệu...

Phần cơ sở lý thuyết còn dành nhiều dung lượng để giới thiệu các kiến thức phổ biến về cơ sở dữ liệu, Java, SQL, Oracle, MongoDB, Docker và các công cụ ETL. Trong khi đó,

những nội dung liên quan trực tiếp đến tích hợp dữ liệu không gian, cơ sở dữ liệu không gian, hạ tầng dữ liệu không gian (SDI), chuẩn dữ liệu địa lý và kiến trúc tích hợp dữ liệu chưa được phân tích tương xứng với mục tiêu của đề tài. Hơn nữa, đề án còn thiếu bức tranh toàn cảnh hệ thống CSDL quốc gia và các bộ ngành để xác định phương pháp và khoảng trống nghiên cứu.

Kiến trúc hệ thống mới dừng ở mức mô tả tổng quát. Đề án chưa làm rõ cơ chế kết nối giữa các nguồn dữ liệu, phương thức đồng bộ dữ liệu, cách quản lý metadata, cơ chế cập nhật khi dữ liệu nguồn thay đổi cũng như phương thức liên kết giữa dữ liệu thống kê và dữ liệu nền địa lý.

Mô hình cơ sở dữ liệu còn thiên về quản lý thông tin chi tiết của từng công dân hơn là dữ liệu thống kê theo đơn vị hành chính. Điều này chưa thật sự phù hợp với tên và mục tiêu của đề tài là tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý.

Ngoài ra, đề án chưa phân tích cụ thể giải pháp quản lý dữ liệu không gian và các công nghệ GIS được sử dụng trong hệ thống. Phần thực nghiệm chủ yếu tập trung vào cài đặt môi trường và xây dựng mô hình thử nghiệm, chưa có các tiêu chí đánh giá hiệu quả của giải pháp như tốc độ xử lý, khả năng mở rộng hoặc hiệu quả tích hợp dữ liệu.

Mặc dù còn những hạn chế nêu trên, học viên đã hoàn thành các nội dung cơ bản của đề án, xây dựng được mô hình thử nghiệm và bước đầu đề xuất được giải pháp tích hợp dữ liệu phục vụ khai thác thông tin thống kê gắn với dữ liệu nền địa lý.

Câu hỏi dành cho học viên:

a. Hệ thống đề xuất sẽ thực hiện việc đồng bộ dữ liệu từ các cơ sở dữ liệu nguồn theo cơ chế nào? Tại sao học viên lựa chọn giải pháp đó?
b. Trong trường hợp thay đổi địa giới hành chính hoặc thay đổi mã đơn vị hành chính, hệ thống sẽ xử lý việc cập nhật và đồng bộ dữ liệu như thế nào?
c. Vì sao học viên lựa chọn Oracle và MongoDB mà không xem xét sử dụng cơ sở dữ liệu không gian mã nguồn mở như PostgreSQL/PostGIS hoặc Enterprise Geodatabase trong khi đề tài có liên quan trực tiếp đến dữ liệu địa lý?

III. Kết luận

Bản đề án tốt nghiệp thạc sỹ đã trình bày được các nội dung cơ bản để đạt được mục tiêu đề ra. Tuy vẫn còn một số điểm cần bổ sung và hoàn thiện như đã nêu trên, đề án nhìn chung đáp ứng yêu cầu của đề án thạc sĩ kỹ thuật định hướng ứng dụng. Tôi đồng ý để học viên *Phạm Tuấn Hùng* được bảo vệ tại Hội đồng chấm đề án thạc sỹ của Học viện CNBCVT.

Hà Nội, ngày tháng 7 năm 2026

NGƯỜI NHẬN XÉT

PGS.TS Đặng Văn Đức

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

BẢN NHẬN XÉT ĐỀ ÁN TỐT NGHIỆP THẠC SĨ

(Dùng cho người phản biện)

Tên đề tài đề án: Nghiên cứu tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý của tỉnh Cao Bằng.

Chuyên ngành: Hệ Thống Thông Tin.

Mã số chuyên ngành: 8.48.01.04.

Học viên thực hiện: Phạm Tuấn Hùng

Họ và tên người nhận xét: Đào Ngọc Phong

Học hàm, học vị: Tiến sĩ

Chuyên ngành:Hệ thống thông tin

Cơ quan công tác: Khoa Công nghệ thông tin 1

Số điện thoại: 0912239696 E-mail: phongdn@ptit.edu.vn

NỘI DUNG NHẬN XÉT

I/ Cơ sở khoa học và thực tiễn, tính cấp thiết của đề tài:

Trong bối cảnh đẩy mạnh chuyển đổi số quốc gia và xây dựng chính phủ điện tử, dữ liệu dân cư được coi là nguồn tài nguyên cốt lõi phục vụ công tác điều hành, hoạch định chính sách kinh tế - xã hội. Tuy nhiên, thực tế dữ liệu dân cư tại địa phương thường phân tán, không đồng nhất về định dạng và thiếu sự liên kết không gian.

Việc nghiên cứu giải pháp tích hợp các nguồn dữ liệu hành chính (hộ tịch, căn cước, bảo hiểm) để xây dựng một cơ sở dữ liệu trung tâm là bài toán có tính cấp thiết cao. Đề tài hướng tới việc số hóa, làm sạch và đồng bộ dữ liệu dân số tại địa bàn tỉnh Cao Bằng là hoàn toàn phù hợp với nhu cầu thực tiễn của địa phương.

Đề án hệ thống hóa các khái niệm nền tảng về cơ sở dữ liệu dân cư, các kiến trúc tích hợp hệ thống và quy trình trích xuất - biến đổi - nạp dữ liệu (ETL/ELT).

Xây dựng được luồng xử lý tự động đọc dữ liệu từ file Excel cấu trúc phức tạp để đồng bộ vào cơ sở dữ liệu trung tâm, cung cấp các giao diện trực quan hóa thông tin (tháp dân số, tỷ lệ học vấn, tỷ trọng dân tộc...) hỗ trợ nhà quản lý ra quyết định.

Do đó, đề án có ý nghĩa thực tế áp dụng.

II/ Nội dung của đề án tốt nghiệp, các kết quả đã đạt được:

Đề án Nghiên cứu tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý của tỉnh Cao Bằng được thực hiện với mục tiêu:

- Nghiên cứu cơ sở lý thuyết về dữ liệu dân cư, cơ sở dữ liệu và các phương pháp tích hợp dữ liệu.

- Phân tích, thiết kế và triển khai một hệ thống tích hợp dữ liệu dân cư từ các nguồn khác nhau. Cụ thể, hệ thống có các tính năng:

  o Thu thập dữ liệu từ các cơ sở dữ liệu dân cư hiện có (hộ tịch, căn cước công dân, bảo hiểm...).

  o Xử lý, làm sạch và chuẩn hóa dữ liệu.

  o Tích hợp dữ liệu vào một cơ sở dữ liệu trung tâm.

  o Cung cấp API cho các ứng dụng khác truy cập và sử dụng dữ liệu.

  o Đảm bảo an toàn thông tin và bảo vệ dữ liệu cá nhân.

- Đánh giá hiệu quả của hệ thống thông qua các chỉ số về hiệu năng (thời gian import, thời gian truy vấn), tính chính xác (so sánh với dữ liệu gốc) và bảo mật (khả năng chống tấn công, kiểm tra lỗ hổng bảo mật).

III/ Những vấn đề cần giải thích thêm:

Một số câu hỏi:

- Tên đề án "Nghiên cứu tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý của tỉnh Cao Bằng". Tuy nhiên, trong toàn bộ nội dung phân tích, thiết kế cơ sở dữ liệu ở Chương 2 (Bảng 2.1 đến Bảng 2.13) và mã nguồn xử lý ở Chương 3, hoàn toàn không có bất kỳ một thuộc tính không gian, tọa độ GIS, định dạng hình học (Geometry/Geography) hay một giải pháp công nghệ bản đồ nào được tích hợp trong CSDL. Bản chất thiết kế CSDL của học viên thuần túy là dữ liệu hành chính nhân khẩu học dạng bảng tĩnh (Tabular Data) được import từ file Excel. Đề nghị học viên làm rõ nội dung này.
- Học viên đã khảo sát hiện trạng việc kết nối dữ liệu chuyên ngành chưa, qua NGSP, LGSP? Khung kiến trúc dữ liệu quốc gia, Khung quản trị, quản lý dữ liệu quốc gia, Từ điển dữ liệu dùng chung (Phiên bản 1.0) theo quyết định số 2439/QĐ-TTg ngày 04/11/2025.

V/ Kết luận:

Đồng ý cho phép học viên bảo vệ đề án tốt nghiệp.

Ngày 20 tháng 07 năm 2026

NGƯỜI NHẬN XÉT

Đào Ngọc Phong